

श्री नवल

श्री गीत भाषा

विद्युत्प्रकाशक मण्डल, बम्बई

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

. [ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૬૬૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગીતમણી

વિષય ૬ - : ૪

શ્રી નવલ
શ્રી ગીત માળા.

૫૪.

“ઘડી ઘડી ઘટ ઘટ પ્રકટી નિરંતર,
ઘટ ઘટ જાણે નારાયણી;
કોડી કુજરને કણ મણ આપતી,
આ રાસુરી પારાયણી ! !”

[ગીત ૨૮ મું.]

લેખક,
ત્રિવેદી રણછોડલાલ મહાસુખરામ કવિ.
રાયપુર, પખાલીની પોળ, ભગવાડ;
અમદાવાદ.

પ્રકાશક,
શ્રી ભગવતીના દાસાનુદાસ.
અમદાવાદ.

દ્વિતીય અમુદ્રક.

ગુજરાત વિધાનસભા
અમદાવાદ
ગુજરાતી ગ્રંથાલય-સંગ્રહ
આગેવાન પહેલી.

પ્રત ૨૦૦૦

/ સેવત ૧૯૮૧ આશ્વિન શુક્લ પ્રતિપદા. સને ૧૯૨૫

પદ.

“ઘટ ઘટ વ્યાપી ઘટ ઘટ માર્પે,
ઘાટ ઘડે ઘટ સાડે;
ઘટ ઘટ રહીને ઘટીત કરતી,
કાઈ નથી બેરી કે વ્યાઈ રે.”

[ગીત ૨૦ મું.]

સર્વ હક લેખકે સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સર્વ હક લેખકે સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સર્વ હક લેખકે સ્વાધીન રાખ્યા છે.

અમદાવાદ-પાંચકુવા,
શ્રી હરિદ્વર પ્રિ. વર્કસ-સા. હાથેનાઈ રાજકોશ હાથે.

[૩]

પ્રસ્તાવના.

૫૬.

કરવાનું જીવ તું કરજે—નારાયણી૦

પરણવનું જાતું તું જરજે—પારાયણી૦

કરવાનું હોય તે સત્વર કરી લે કરશું કાલે વાત કાચી,
વિચારમાં તો ઘણા વવાલા કાની આશા રહી સાચી—૧
કહણ કાળની કાળ છે કાદમી ખમર નહીં દે આગે,
દૈવ તણે દીલ દયા નથી થું મૂતાં તને સાર લાગે—૨
પરવારીને કો નથી પરવરીઆ તૃપ્ત્યા કદી ન તુજ લાગે,
સમજને સાલ્યા અંખે સમરતાં ધા તુજને શા વાગે—૩
કાચ તણી કુંપી આ કાચા જોખન પાણી પરપોટો,
જોત જોતામાં ફૂટશે ફટ દહ ખેલ પછી થાશે જોટો—૪
બંધ નીજોરીના નાણા ઉડશે ભાગ્યનો ભાગશે જોટો,
દેશ પરદેશમાં પેઢી ચક્ષાવી પડશે શરારીનો ટોટો—૫
પૂર્વ જન્મના પુન્યે દીધો મનુષ્ય દેહ દીનનાથે,
ધુમાડના શીદ ભરે છે બાચકા મૂર્ખ આવે તું બાથે—૬
પ્રસ્તાવ રૂપે પ્રસ્તાવના આ ચેતન ચેતી જા આજે,
પાછળ પઓ તો પસ્તાઇશ પુરો કરી લે કામ તુ આજે—૭
ધ્યાન ધરી અંબાનું ચિતમાં દાન કરી લે હાથે,
પાપ પુન્ય રણછોડા રંગે હાથે યશે બધું સાથે—૮

તા. ૧૬-૮-૨૫

શ્રાવણ વદ ૧૨

રવીવાર

સં. ૧૯૮૧.

લી.

કવિ રણછોડ મહાસુખરામ ત્રિવેદી
રાયપુર-પખાલીની પોળ,
બગડાવાડ-અમદાવાદ.

[૪]

શ્રી ગીત માળા આરોપણ મંગલ વિધાન.

(કુંવર દેવકીના કહાન આજ મારા મહેમાન-એ રાગ.)
 આનંદે અરપુ મા બહુચરી શ્રી ગીતમાળ,
 સોહે સુરતા મુગધી સુમન મનડાની માળ—૧
 કંચનને ચાંદી નથી નથી મુક્તા મણી માળ,
 માણેકને હીરા નથી નથી રત્ન રઠીયાળ;
 ગુંથ્યા ભાવ ગુલાબ હેત મોગરાની માળ—૨
 ભરી ભક્તિ નીતિ ભલી કરી કીર્તનની માળ,
 ધરી કરપર કાડે ઉભો અધવચ અંતરિયાળ;
 વન્દુ વારી અગ્નિહારી જ્યોતે ભજનની માળ—૩
 જનની જહરથી જન્મીને જંગેયો ન જીવન સાર,
 મારે સારે ખુબ કર્યું ભર્યો કર્મ ભંડાર;
 દીકું જીકું જગન સાચી જડી ગીતમાળ—૪
 મારે તે ન્યારે થયું, ન્યારે ખારે જાણુ,
 પંચભૂતમાં પંચીયું રહ્યું એક જીવ જાણુ;
 અધું ઉડી ચાલ્યું મા રહી શ્રી ગીતમાળ—૫
 અંધ અની અભિમાનમાં કરી રહ્યો તોફાન,
 સુખમાં મા નવ ઓગળી દુઃખમાં થયું પિછાન;
 નમે કરજેડી રણછોડ સ્વિકારો ગીતમાળ—૮

તા. ૨૪-૮-૨૫ }
 ભાદરવા સુદી ૫ }
 (અષી પાંચમ) }
 સં. ૧૯૮૧. }

હું છું તુજ કાલો ઘેલો ખાસ,
 રણછોડ મહાસુખરામ કવિ,

અર્પણ પત્રિકા.

શ્રી શ્રુષ્ટી સંહારક સ્વામી શ્રી રૂદ્રપરમાત્મન
શ્રી શંકર ભગવાનના પુનિત ચરણ કમલે!

૫૬.

ભોળા શંભુ ભોળા શંભુ ભોળા શંભુ નાથ,
નમામિ શંકર ભવાની શંકર હરહર શંકર નાથ—૧
જ્યજ્ય ભોળા શંભુ નાથ હરહર ભોળા શંભુ નાથ,
જ જં ભોળા શંભુ નાથ—ભોળા શંભુ
ભોળા શંભુ નાથ આવ્યો શરણે હું અનાથ,
રાખો ચરણે ઝાલી હાથ મારી નાથ તુજકર નાથ—૨
આદી મધ્ય અંત નહીં ઇશ જે અનાદી,
નથી માત તાત જન્મ મરણ જરાદી;
વિષ્ણુ ને વિરચી જેની ચહે છે પ્રસાદી,
ચહે છે પ્રસાદી પાર પામે ન વિવાદી,
જેની ઘટ ઘટ ગાદી, એવા રહું જગનાથ—૩
ધુણીવાળા ધુન્ય તારી મુજનેરે લાગી,
જટાળા જોગીને જોઈ બ્રમણા રે લાગી;
અનંદની વીણા મારા શ્રવણમાં વાગી,
શ્રવણમાં વાગી જોતા જ્ઞાન જ્યોતી જાગી;
ઢૂંક્યા ત્રિપુરારી ત્યાગી વસ્ત્રા દીલ વિશ્વનાથ—૪
આધિન રહે છે રીદિ સિદ્ધી શિરનામી,
નેતિ વદે વેદ પાર શારદા ન પામી;
અખંડ આનંદ રૂપ અચળ અકામી,
અચળ અકામી રણુછોડો શિર નામી;
રણો શરણે વિરામી, દયા કરો દીન નાથ—૫

હું છું તુજ કાલો થેલો બાલ,

રણુછોડ મહાસુખરામ કવિ.

[૬]

॥ હું ॥

૫૬.

હું તે હું નથી નારાયણી—અંખે
વિષ્ણુને હું નથી પારાયણી—અંખે

નથી મન બુદ્ધિ અહંકાર ચિત્તું નથી જ્ઞાન જીવને ધ્યાણ,
નથી ઓમ જુમી નથી તેજ વાયુ, નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૧
નથી પાણી પાદો ન ઉપસ્થ વાયુ નથી મુખ તણી હું વાણ,
નથી પંચ કોશો નથી પંચ પ્રાણો નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૨
નથી દ્વંષ રાગ નથી લોભ મોહ નથી મદ માત્સર્ય જાણ,
નથી ધર્મ અર્થ નથી કામ મોક્ષ નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૩
નથી સુખ દુઃખ મંત્રને તિર્થ હું નથી વેદ યજ્ઞ પુન્યને પાપ,
ભોક્તા ભોજ્ય નથી ભોજન રૂપ નથી નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ,
નથી પિતા માતા નથી અન્ધુ મિત્ર નથી મૃત્યુ જન્મ નથી જાતિ ભેદ,
ગુરુ નથી ને શિષ્ય નથી હું નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૫
નથી સુકિત ને અંધન નથી હું નથી રૂપ ને નથી નામ,
તન નથી હું ને ધન નથી હું નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૬
નિર્વિકલ્પ હું નિરાકાર છું હું આનંદ રૂપ સ્વરૂપ,
માયા ક્રયા જીવ સંસાર રજુ છોડ નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૭

[૭]
॥ પોતે ॥

૫૬.

ડાહો થઈ રહ્યોડ નવ સમજ્યો સારી શુદ્ધિ શેની (૨)
ચેત્યાને અવસર નવ ચેત્યો બળી ચતુરાઈ તેની-અહુચરી૦
મારા ન જાણ્યા તારા ન જાણ્યા મરી ગયો વિશ્વાસે (૨)
મિત્ર ન જાણ્યા કુમિત્ર ન જાણ્યા કુખી ગયો પરઆશે-અહુચરી૦
હાલ કાળની બીક ન રાખે છજે અજે મહાલે (૨)
લાડી વાડીમાં લખ્યાયો લલુ લલુ સૌ લાળે-અહુચરી૦
આથ ભરે વાદળથી વસમી કીડા કરી સૌ કાળે (૨)
જીવાનીના ચકડોળે ચઢીને જીવતાને પરખળે-અહુચરી૦
ધર્મ કર્મની વાત ન ધારી ધાર્યાં અવળા ધારા (૨)
પૂછે ગાછે કદી ન કોઈને આપે કરે ઉધારા-અહુચરી૦
વૃદ્ધપણ્યામાં જોવીદ ગાથું કરથું કર્મો સારા (૨)
સુખ ભોગવી સન્યાસી થાથું લાખો કરે લવારા-અહુચરી૦
કાળગતિ નવ રનિજ જાણે દુખવે ખાલી ડાચુ (૨)
કમળ જાણ્યું જે જરા આવતાં જમ મેલશે કાચુ-અહુચરી૦
ખાવાનું હવું ત્યાં સુધી ખાઈને સગા થયા સૌ કારે (૨)
હુંટી કુટી નાગો કરીઓ કાઢ્યો ગામના ચોરે-અહુચરી૦
આ ભાઈ મામા ઉંદર મામા ફૂઆ કાકા મીકુ રાઈ (૨)
મામી કાકી ફઈઆ નાઠા રંક પખી થઈ વાઈ-અહુચરી૦
છેયા છોકરે પરણી નારી ઉતારી માયા રહી (૨)
પૂર્વ જન્મના પાપ કર્મની ભવ હોળી આ સહી-અહુચરી૦

[૮]

હું કોઈનો નવ કોઈ ન મારું આજ હાથથી ગઈ (૨)
 ગરીબની મા અંધે બેઠી છેલ્લી જીલપર થઈ—અહુચરી
 વસા મિત્રના નેહ નાતામાં નબી રહ્યો હું કંઈ (૨)
 કરબોડી કહું રણુછોડ અંધે થવાની સૌ થઈ ગઈ—અહુચરી

લાયકાત.

ખેમદો.

લગ્નન પુજન નવ જાણે—રણુછોડીઆ
 દેવાનું હોડપર આણે—લવાની મા
 મંત્ર ન જાણે યંત્ર ન જાણે જંત્ર ન જાણે લગાર,
 ધ્યાન આવાહન સ્તુતિ ન જાણે શાસ્ત્ર કથા ન ગમાર—૧
 મુદ્રા ન જાણે માળા ન જાણે દીક્ષના ઉભરા કાઢે બહાર,
 ઝાંખી કરે મા મંદીર આવી તવ દર્શન દેદાર—૨
 કુદી કુદી મા કદમ ભરે છે ડરે ન દીક્ષમાં નાદાન,
 જીવાનીમાં દીવાનો બનીને જૂઠી જાયે નિજ જાન—૩
 અંધ બની અભિમાનમાં ધ્રુમતો બળીઆથી બીડતો આથ,
 છોડે કછોડે થાતો તે માતા થાતી કુમાતા ન સાથ—૪
 આકાશના તારાની ગણતી કરાય કદી સાગરનું નીર મપાય,
 તારી દયાનો પાર ન આવે માતા તું માતા સદાય—૫
 પાતકી મુજસમ કોઈ નથી મા જોતા આ જમ મોઝાર,
 હસતો જાયે ને રેતો આવે મા કરમ કરે પારાવાર—૬
 પાપમી તુજ સમ નથી કો માતા નેહ કાઢ્યો જમસાર,
 કરબોડી વંદી કહે રણુછોડા મા તે મા કોઈ ન થનાર—૭

[૬]

સ્નેહાંજલી !

શ્રી ધર્મે જગાસુ શ્રીમાન સ્નેહી મિત્રશ્રી !

વસા પોપટલાલ ભોગીલાલના કર કમળે !!!

પદ.

મળેા આ વખતેા પોપટ,
પ્રભાતે કંઈ ઉડી જશે;
થશે હાથે બધું સાથે,
સમજી રજી છોડવી જશે !!

કરી લે માજના દર્શન,
જપી લે પ્રેમની માળા;
વિગ્રામે આપવા કાજે,
વસાની છે ધર્મશાળા !!

જગતમાં જન્મીતે જણે,
જીવન ધર્મે જગાવે છે;
કરીને લોકના કલ્યાણ,
જન્મ સાર્યકે મનાવે છે !!

હું છું

તમારો દીન મિત્ર

રણછોડ મહાસુખરામ કવિ.

સ્નેહ દર્શન.

શ્રીમાન સ્નેહી મિત્ર શ્રી !

ડાહ્યાલાઇ સાંકળચંદ્ર ભક્તિ.

આપ શ્રીમાન સ્નેહી મિત્ર મને શ્રી
શક્તિ માર્ગનો પ્રથમ પંથ બતાવનાર
છો, આ શ્રી ગીત માળા થઇ છે તેના
કારણરૂપ આપ શ્રીમાન છો. આ મંગલ
પ્રસંગે આપનો આભાર માનવાની તક
લખા હું મને કૃતાર્થ માનું છું!! શ્રી
ભગવતી આપનું કલ્યાણ કરે!!!

લી. સ્નેહાધીન,

રણછોડલાલ મહામુખરામ કવિ.

શ્રી ગીત માળા.

જય અંબે!!

॥ ॐ ॥
॥ नमस्कंडिकार्यै ॥

— श्री नवल —

१

भंगलायरણ.

— १००० —

(राग—तीक्ष्णो. अक्षर १०८)

॥ ॐ । श्री ॥

सरस्वती रसवती लगवती वन्दु सती.
देजे मती ભવ વીતી કહું કથી અથ દ'તી—સરસ્વતી०
... ... (૨)
... ... (૨)—સરસ્વતી०
ઘટના ઘડી ઘટભાળમાં ઘટ ઘટ રહી શક્તિ જતી.
અધ છું ભવ અધમાં નિજ કર્મથી થઇ દુરગતી:
અસાર આ મંસારમાં નથી સાર માતા કંઈ રતી.
સલ તુહી તત્વ તારણુ રણુછેડ જ્યોતી જસવતી—સરસ્વતી०

૨

નૃત્ય સંગીત.

આવા આનંદે ગાવા ગનવા ઓમ ઓમ ઓમ,
 નાચે હૌ હૌ હૌ રાચે ઐ ક્લી શ્રી (૨)
 ચંગ ઉપંગ મૃદંગ ગનવા તોમ તોમ તોમ—આવા૦
 ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ (૪)
 ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ (૪)

નાદર દિના કીટ કીટધા

તાદર દીના કીટ કીટધા

તુમ દર દીના કીટ કીટધા

મથા ચિના કીટ કીટધા

તક ધેના તક ધેના (૨)

ચંગ ઉમંગ વધારી સનવા ઓમ ઓમ ઓમ—આવા૦

ધુમકીટ દીદીકીટ ધુમકીટ દીદીકટ (૪)

ધુમકીટ દીદીકીટ ધુમકીટ દીદીકટ (૪)

... ... (૨)

... ... (૨)

છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ (૪)

છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ (૪)

ધન્ય ધન્ય દીન મગલમય આજે (૨)

રાજે હૌ ઓમ ઓમ ઓમ ઓમ—આવા૦

૩

ધ્રુપદ.

વન્દુ વિશ્વધારીણિ વન્દુ વિશ્વકારીણિ,
વન્દુ વિશ્વતારીણિ નારાયણી શ્રી અંગિકે!
અખીલ આઘ ઈશ્વરી વિનતુ વિશ્વેશ્વરી,
મંગળા માહેશ્વરી નારાયણી શ્રી અંગિકે!
તંત્ર છે આ જગત તારું મંત્ર ધ્યાન જ્ઞાન ચાર.
જંત્ર જીવ જીવન સારું નારાયણી શ્રી અંગિકે!
લક્ષ્મી લિડલજની રંક હૃદય રંજની,
રણછાડ મા નિરંજની નારાયણી શ્રી અંગિકે!

૪

સાખી.

“યુગે યુગે વ્યાપી રહી
યુગ યુગમાં અવતાર,
ઘટ ઘટ પ્રકટ ઘડી ઘડી
ઘટ ઘટ મુજ સંસાર.”

મંગલ મૂરતી મંગલે
મંગલ કરે સુખ શાત,
મલ્લા માયા મંગલ કરે
બાલિ બહુચર માત.

જય જગ જ્યોતિ અંગિકે
જય જય જગદાધાર,
જય જનેતા જગતની
વન્દુ અંગે જયકાર.

૫

ભીમપદાસ.

શંકર સ્મર હર શિવ શિવ સુખકર,
શંભુ સ્વયંભુ સદા શિવ હર હર;
ભવમાર ભવનાર ભવપાર ભવમાર,
દીનબંધુ દાતા ત્રાતા દિગંધર— ૧
નિલકંઠ નરનાથ નરનાથ હર હાથ,
ત્રિપદર ત્રિપદર વન્દુ ત્રિશબર— ૨

૬

નૃત્ય સંગીત.

નાચત નટી નટાર્ધ નટી નટ નાયક (૨)
નાટીત નાટક ધુર્જટી શિવ સ્લાયક (૨)
થેઇ...થેઇ...થેઇ તકધા થેઇ તકધા,
થેઇ તકધા થેઇ તકધા વન્દુ જય હાયક— ૧
વાગત મૃદંગા.....(૨) ધીધીકટ ધીધીકટ
ધુરાકટ ધુરાકટ ધિમિકટ ધિક્કટ
ધિકટ ધિમિ ધીન ધીન ધીન
ધિનનં ધિનનં ઝીનનં ઝીનનં...આનંદ હાયક— ૨

શ્રી ગીત માળા.

૫

જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ ! (૪)

જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ ! (૪)

ધિમિદિતિ ધિગિધિન ધિમિદિતિ ધિગિધિન

ધિગિત ધિગિત ધીગી તતથા તતથા

તાથેંગા તાથેંગા ધિકૃતામ

ધિધીકૃત ધુમકીટ ધીધીકૃત ધુમકીટ

.....૯૨ વરનાયક—

૩

૭

એમટો-તાલ દાદરો.

અલિહારી આલા અલુચરી—જય જય૦

આદી અનાદી આદ' દાશ્વરી—જય જય૦

આગમ નિગમમાં એક તું આદી નારાયણી નિરજની,
મંગળ કરે જે મગલ સમયે મગલ કરતી મન રજની—૧

જ્યોતિ ઝમે જે જુગમાં કારમી તે તું જ્યોતિ છો જગતી,
જીવન જગમાં જીવ જે ધારે તે તું જીવનને જગાવતી—૨

જનેતા જુગતી જય જગદમે જાણે તું તનતી મનતી,
લજન પૂજન શું જાણે રણુછોડો જપે જપે જગજનની—૩

૮

ગઝલ.

અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું !

અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું !!—૧

પિંડ બ્રહ્માન્ડ વ્યાપક શું દૈત અદૈત સ્થાપક શું,
 મોક્ષને શાંતીનું સ્થળ શું અંગિકા તું, અંગિકા તું—૨
 જન્મ ને મરણ જીવનું શું કર્મનિ મૃત્યુનો ડર શું,
 ધર્મનિ ધર્મ ઉરમાં શું અંગિકા તું, અંગિકા તું—૩
 જન્મતાં બાલ બોલે શું હેઢન જ્યાં નાળનું થાતાં,
 કહે છે મુખથી એક મા અંગિકા તું, અંગિકા તું—૪
 હજારો જન્મના કર્મો કરોડો પાપના પુંજે,
 પલકમાં નાશ મુખ જે કહેા અંગિકા તું, અંગિકા તું—૫
 નરકમાં મુર્ખની દષ્ટિ સ્વર્ગમાં જ્ઞાનીની કૃષ્ટી,
 પરમ છે પુન્યની વૃષ્ટિ અંગિકા તું, અંગિકા તું—૬
 નિતી દેનાર જગમાં શું ભક્તિ દેનાર જગમાં શું,
 મુક્તિ દેનાર જગમાં શું અંગિકા તું, અંગિકા તું—૭
 તજી ઘરબાર કંઈ રાગી મુક્યા દરબાર થઈ ત્યાગી,
 લગન એક અંગમાં લાગી અંગિકા તું, અંગિકા તું—૮
 ઉધે માથે રહ્યા લટકી ગયા કંઈ પારે શીર પટકી,
 વહે કંઈ વનમાં ભટકી અંગિકા તું, અંગિકા તું—૯
 દુઃખી કોઈ આવે લિખારી સુખી આવે છડી સ્વારી,
 બોલે મા વંદી બલિહારી અંગિકા તું અંગિકા તું—૧૦
 છુટો કુંડીથી જે બોલેા મુકી સૌ દંડ દીલ બોલેા,
 કહે રજુછાક મા ગોલેા અંગિકા તું, અંગિકા તું—૧૧

૬
આશાગોડી.

આગ્યો છું તુજ પારે—મહુચર માજી
બગતાને કે નવ ફારે—અંગે આધ
ઉલટ્યા સગા સૌ ઉલટ્યા વહાલા ઉલટી દુનિયા મારે,
બાજી નસીબની પલટાઈ ઉલટી માડ ન સૌ કોઈ મારે—૧
દુઃખ પડે ત્યારે બાલ પ્રિયારું મા મા મુખ પોકારે,
જુગ જનેતા બેસી રહ્યા શું હું તો છું ચરણમાં તારે—૨
વાંક ન જોશો રાંકના માડી વહેલા આવો વહારે,
ઉપર આસ ને નીચે ધરતી બેલી મા એક તું મારે—૩
શરણાંગત મા સ્થાય કરોને અધવચ હું છું અત્યારે,
કાલાવાલા કરી કર જોડે રણછોડો હૃદય વિચારે—૪

૧૦

ભેરવી (થઈ પ્રેમ વશ પાતળીયા).

જય જ્યોતિ જય જગજનની રે,
જાણે તું તનની મનની;
બીડ ભાગો આ ભવ દવનીરે,
લાગી અંતરમાં લગની— ૧
અહુનામી બોલું બલિહારી,
બાળી બહુચર બાલા;
રાગી મંકટ જન્મ મરણના,
રણછોડો મા નિર્જની રે— ૨

મોહ મમન કારે કરો, હરો હુંપદ અભિમાન,
ભરો બીતર ભક્તિ થકી ઘટમાં પ્રકટે જ્ઞાન.

૧૧

(રામ બાણ વાગ્યાં હોય તે જાણે—એ રાગ.)

હારે નામ સમજીને બેશી રહીએ,

એક બહુચર બહુચર નિત્ય કહીએ—હારે૦

શાસ્ત્ર પુરાણમાં ગમ ન પડે કંઈ ખાલી ખોટી શીદ થઈએ,
હજારાહજુર મા જંગતો પારો એક બહુચર બહુચર બાલી ગઈએ—૧
અદ્વૈત દ્વૈતની મોહની માયામાં લક્ષ ચોરાશી ફેર ફરીએ,
શ્રુતી સિદ્ધાંતને વેદાંત સાર એક માને પારે જઈ તરીએ—૨
જુગવા જુગવા પંથ અનેક છે જુદા જુદા નામ કહીએ,
શિવ શક્તિમાં સર્વે સમાયા માયા આનંદ પ્રહ્લ લહીએ—૩
અહં પ્રહ્માદિમ તત્ત્વમસિ ને પ્રજ્ઞાનં પ્રહ્લ વેદ કહીએ,
અયં આત્મા આનંદ પ્રહ્લની એક શક્તિ અંગેઆઈ લહીએ—૪
અહં ઇદમ્ની ધુન્ય તો વ્યાપી વિશ્વમાં સાર શુન્ય લઈએ,
રણુછેડ શક્તિની શક્તિતો જાતા રામ રામ કહી અંગેઆઈ રહીએ—૫

૧૨

ધનાશ્રી.

બહુચર એક તું ખોદ—રસના૦

ત્રિગુણુતિત ત્રિપદ ત્રિભુવનમાં ત્રાતા ન તેની તોલ,
માયા મમતા મૂઢી દે મૂરખી મિથ્યા ન માનમાં ડોલ—૧

તારે મારે હું તું પદના બોલે શું ગરવા બોલ,
સગા મંથધી સૌ છે સ્વાર્થના ધારી મારે ધોલ—૨
તન નથી તારે ધન નથી તારે માયાના છે સૌ કોલ,
માતને તાન સુત લાઇ દારા ધનના ધીંગા દોલ—૩
મેંધો મનુષ્યા દેલજ મળીઓ માની જ શીખ અણુમોલ,
રણુછોડો લવના લગવતી લાવે કંકે લજન કલોલ—૪

૧૩

સિંહાનો કનરો.

લાગ્ય ભૂવનના બેઠ ભરમમાં,
ભટકી ભમતો ભગવતી તારો;
અધવચ અવતીમાં અમૂઝાહિ,
અંતરજામી એક ન આરો—૧
પાપ કરતાં પાછું ન જોયું,
મારવો હોય તો મા મને મારો;
બીનર ભરંસો લવમાં ભારી,
રણુછોડો આ રંક છે તારો—૨

૧૪

(સામી શરદ પુણિમાની રાત્રિને વિષે—એ રાગ.)

આવો આનંદે ગાવો નરનારી,
બોલો બોલો બહુચર બલિહારી—આવો.
જ્યો જ્યો જ્યોતિ જ્યારી,
ધડી મુકો ધરઆરને વિસારી—૧

આશાપુરી આઘ આદી નારાયણી,
 આશ પુરે એક માળાઃ
 માયા મમતા મોહ મુકી ઘો,
 એક કરો નિત્ય માળા—૨
 પારસમણી ચિન્તામણીસમ છે,
 સુખ દ મા ની સેવા ;
 રણુછાડ મન વાંચીત ફળ આપે,
 ભક્તિ મુક્તિના મેવા—૩

૧૫

કવાલી.

નમું નારાયણી અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 નમું નારાયણી અંબે નમું નારાયણી અંબે.—૧
 જગતની જ્યોતી જય અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 જીવન તું જન્ત જય અંબે નમું નારાયણી અંબે—૨
 જનેતા જુગ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 જગાવું જગ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે—૩
 ઝગોમાં જુગ જુગ અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 જય જય જય જમદંબે નમું નારાયણી અંબે—૪
 પ્રકૃતિ શક્તિ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 ઋણી રણુછાડ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે—૫

૧૬

ભજન—એકતાલા.

આવ્યા છો પારે રામ આવીશું ક્યારે રામા,

આવ્યા તો કંઈક તું કરી લે:

કાયા કાયા કુલ માટીનો રામા,

ફટશે ફટ કાંઈ કરી લે—આવ્યા૦

મોહ મમતા ને માયા મુકી લાતુ તું લવનું કરી લે,

દીધું જેવું લેશો તેવું અંખે અંખે તું કરી લે—૧

ભંડાર ભરીઓ લક્ષ્મીનો ઘરમાં ખોખો નાંખી કંઈ કરી લે,

આજ કરી લે ખોટી કાલને માની કાળ ભમે શીર કરી લે—૨

મોટો બનાવ્યો મોટાઈમાંથી મોટો ભરી કંઈ કરી લે,

જગમાં ન જડતો તુજ સમ જેટો તોટો નથી કંઈ કરી લે—૩

તણવત ગણે તું ત્રિલોકને શું તું છે તરખણું કરી લે,

મોટો તું છે જ્યાં કમળી માયા રણછાડ મગતરૂં કરી લે—૪

૧૭

ભજન—એકતાલા.

કરે શીઠ કર્મો કુડા બધું આપ જાણે,

નથી કાંઈ જાનુ ભુડા જોઈ લેજે ટાણે—૧

મારે મારે કહી મુમત કરીને તીર તું કાળ લણી તાણે,

તારે તુજને વાગે મુરખા કામ ન પડે હું પદ માણે રે—૨

મૂછો મરડે અંધ બનીને પુરુષારથને વખાણે,

દૈવ બળ મોડે છે આમળ વૈભવ જાય મસાણે રે—૩

પૂર્વ મંચીત કર્મો ભોગવ આ ભવમાં આપ્યું આપે તે વહાણે,
હાથે તે સાથે આવે અંતે કર પર કર જે તાણે રે—૪
આપ્યું પૂર્વે મેં આપે હવે તું ખાલી આંખો કાં તું તાણે,
મૂડી અજ ધનનો તું છે માલેક રણછોડ જખ મારી જાણે રે—૫

૧૮

ગરબી (મા પાવા તે ગદથી—એ રાગ).

આળા બિરાજી ચુંવાળ ચોક—બહુચર આળારે.
તેજ તેનું આપ્યું ત્રિલોક, ,, ,,
નથી ભુમંડળ એવું સ્થાન, ,, ,,
જેના દેવતા ગાયે ગાન, ,, ,,
ધર્યા એકથી રૂપ અનેક, ,, ,,
રાખી ભક્ત જનોની ટેક, ,, ,,
બહુચરી અવની મોઝાર, ,, ,,
કર્યા દાનવ દળ મંહાર, ,, ,,
બહુચરી ધરાવ્યું નામ, ,, ,,
એચરાજી શોભાવ્યું ધામ, ,, ,,
બહુ આળા ભોળા રણિયાત, ,, ,,
બલિહારી હું બહુચર માત, ,, ,,
કરે ભક્તના ફક્ષ્યાં કામ, ,, ,,
પુરે આશા અંતરની તમામ, ,, ,,
લેતા નામ દુઃખ થાય નાશ, ,, ,,

જોતજોતામાં વ્યાપે ઉલ્લાસ,—અહુચર આળારે.
 છે જુગમાં જામતી જ્યોત, " "
 જ્યાં સમરી ત્યાં થાય ઉદ્યોત, " "
 મા જુએ ન આળના દોષ, " "
 માને અંતર નવ કંઈ રોષ. " "
 બેડો છુડતો ઉતારે પાર, " "
 પત આનાતી મા ધરનાર, " "
 રણુઅંધ રણુની છોડ, " "
 રટે રંક હૃદય રણુછોડ, " "

૧૬

પદ (આ તારાં વચનો સાચાં—એ રાગ).

તું તારા બિરદ સાચું જોઈ લે અહુચર મા,
 ના જોઈશ કરણી તું મારી રે—આલા૦
 જીભનો જૂઠો કરણીનો કુડો
 ઝેર ભરી આંખ મારી,
 વચનની સાકર વેરી બની મયો હુંડો
 હુંડો છું મા જખ મારી રે—આલા૦
 પાપ કરતાં પાણું ન જોયું જરીઝો
 હુંડી ખાણું હાથ મારી,
 પેટ ફૂટયું જ્યાં બાંધુ ક્યાં પાટો
 લેજે મંમાયા તારી રે—આલા૦

હગી હગી લીધું કોઈને નવ દીધું
બધું કર્યું હોઈઆં કંઈ મારી,
પાપી પુરો પણ તારો રણછોડો
તરછોડો થું કાત મારી—આલા૦

૨૦

ભજન—એકતાલા.

જે થડી જે કંઈ કરતી અંબે તે સૌ કરે સાં રે
મુકી દે મુરખ મનથી માંરે તે તારે રે—
મોટો જે જગમાં સૌથી મોટી છે છાનું જુએ સૌ સાંરે,
ધર ખૂણે ગરીબે છુપાવે તું જે છુપુ નથી કંઈ તારે રે-૧
ઘટઘટ વ્યાપી ઘટઘટ માપે ઘાટ ઘડે ઘટ સાંરે,
ઘટઘટ રહીને ઘટીત કરતી કોઈ નથી વેરી કે પ્યારે રે-૨
હાથે આદરીઆ રહે છે અધુરા તોયે ન સમજે વારે,
બગડે બાજી જ્યાં શરીર બગડે ત્યાં જોજો તું કોણ છે તારે-૩
આ છે સારા આ છે મારા આ બધું છે ભાઈ માંરે,
જોતજોતામાં આદ્યુ થપ્પડ દઈ રોજે રણછોડા જોઈ તારે રે-૪

૨૧

(મેરે તો ગિરધર ગોપાલ—એ રાગ.)

મારે તો અંબા ભવાની
બીજું નવ કોઈ (૨)
સત્ય એક અંબે તુહી
જનગતી મેં જોઈ—મારે તો૦

જીવન જ્યોતી જુગમાં ઝગતી
 નયને નીકી સોહી,
 મોહીની સ્વરૂપ શક્તિ
 દુનિયા સૌ મોહી—મારે તો
 તારે હું તારે મારે
 ભય ખીક ખોઈ,
 ન્યારે કરે નથી આરે
 મારે કરે પ્રોઈ—મારે તો
 જન્મી જીવેને જાણ્યું
 માણ્યું જગ દ્રોહી,
 રણછોડ દીલ વસી
 વસા માન્યું રોઈ—મારે તો
 રેર

ગરબી.

મારી અંબા માને પારે કોઈ ન દુખિયા રે (૨)
 હોય દુઃખી તે થાય આવી સુખીઆ રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૧
 માનો પારે તે રાત દીન જગતો રે (૨)
 ભુખ્યો આવી ભુખ દુઃખને ભાગતો રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૨
 છત્રધારી છયોક આવી માગતા રે (૨)
 માજી બાર પ્હોર બત્રી ઘડી જગતા રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૩

માજી મુખ જોઈ જાણે હૃદય વાતડી રે (૨)
 દલાડો ઉગતો નથી અંધારી રાતડી રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૪

કાળા ગોરા ડાહ્યા ઘેલાને જાણુની રે (૨)
 નથી કાયાનું કામ માયા માણુની રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૫

કંઈ જ્ઞાની સમાધી આવી સાધતા રે (૨)
 મોટા મુનિ મુકીને મૌન લાંઘતા રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૬

માજી ખેંચી અજ્ઞાન માયા કાપતી રે (૨)
 લાલા જ્યોતી જગાવી મુક્તિ આપતી રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૭

શિવ જીવરૂપ ભેદને બતાવતી રે (૨)
 કીટ બ્રમર રણુછોડ બંધ સંધાવતી રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૮

૨૩

(માન માયાના કરનારા રે—એ રાગ.)

ડાહ્યા ડાહપણુ દુર કરી દે વિચારી,
 ચુલે નાંખ ચતુરાઈ તું તારી;
 બંધ કરને જૂડી જીલ કારી,
 આ તો અંબા અંતર જાણુનારી—ડાહ્યા૦

હુંડી હુંડી તું કંઈને કુટી શું આવ્યો અભિમાન શિરધારી,
કરડી કરીને આંખ ધક્કા મારે શીઠ મરડી મુંછોને અવિચારી—૧
પેટીમાં મુકી લાખ લઈને હજાર તું આવ્યો હજારને મારી,
કરે થોડું ને ગાજે ઘણું તું ગણી તુચ્છ દુનિયાને સારી—૨
દાની ગણાવાને માની મનાવાને આવે અજ્ઞાની અલ્પહારી,
જગતે પારે પગ મુક્તાં કંઈ ઠોકર ખાયે ડગ ભારી—૩
માની મોટો હું તુચ્છ ગણે તું ભલે વાપરે શું લાખગણી વારી,
તારા પૈસાની શું કોને પડી છે એક પાઈ રંકતણી છે સારી—૪
છાનું રાખીને કામ કરે છાનું નથી છાનું હુંડા લે દીલધારી,
ક્યાંથી લાવ્યો ને કોનું તે આવ્યું જાણે છે દુનિયા સારી—૫
ધનની ભુખી નથી મનની ભુખી છે ભાવનાની છે જમનારી,
સાચું કલેવર હોય જે જીવનું સાચામાં છે રમનારી—૬
સાચાનો પારો સાચાની માજી સાચાની શક્તિ શ્રી સારી,
સત્યથી પ્રકટ સત્ય સ્વરૂપ છે સત્યમાં વાસ વસનારી—૭
નીતિની માજી નિતીમાં રાજી નિતીની હાજી વદનારી,
સાચાને સદૈવ ચાહ છે રણુછોડ સાચા ગમે નરનારી—૮

૨૪

(નહીં ચીજ કોઈ ગણી ગરજ સમ—એ રાગ.)

તું કરે તે ખરી—મહુચરી૦

ચાલે નવ કંઈ જરી—મહુચરી૦

હજાર અંધન હોય મનુષ્યના જાય પલકમાં સરી,
છતી આંખથી અંધ બનાવી ડગ ડગ પટકે ફરી—૧

ધન જોખનમાં મસ્ત હોય તે મદમાં જાયે મરી,
 જખરજસ્ત સાધનવાળો તે અસ્ત થઇ પડે ખરી—૨
 હથિયાર હાથના રહે હાથમાં જાય કેડ નાગરી,
 પાસેના સૌ પામર બનીને એસે વાત તો કરી—૩
 જ્ઞાની ધ્યાની માની નિર્માની કર જોડે કરગરી,
 બળવંતા બહુ બોલી બકતા હિલા દોડે થરથરી—૪
 દોઢ ચતુર ડાહપણમાં ડુલે ભૂલે મરમમાં મરી,
 વૈદ જોશી ઇશ્વર આલમના શકે પેટ નવ ભરી—૫
 બગલમાં બચકા કરમાં જોડા જાય દોડ્યા દીલ ડરી,
 વંદે તમાચા મારી ગાલ પર રણુછોડા ઇશ્વરી—૬

૨૫

ગરબી.

જાગો! જાગો રે કુંડલીની મા જાગો રે,
 ત્યાગો ત્યાગો રે તદ્રા નિદ્રા ત્યાગો—જાગો૦
 રજની જન્મની ગઇ વીતી દવનું વ્હાણું વાયુ,
 ભવનો ભાનુ ઉગ્યો પૂર્વે જળસમ જાયે આયુઃ
 જાગો જાગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,
 મા...મા...મા...મા—જાગો૦ ૧
 ચંદ્ર જ્યોતી વિકસે વિકસે શાંતી સુધાને સીંચી,
 દાવાનળમાં બળી બળી જાઉં આમ થું આંખડી મીંચી;
 જાગો જાગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,
 મા...મા...મા...મા—જાગો૦ ૨

પૂર્વ સંચીત કર્મ તિમિરમાં ભટકી અટવીમાં અથડાઈ,
જખ મારી પુરૂષારથ ભૂલું સત્ય તુહી એક અંખે ગાઈ;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૩

ધનના જીવ સૌ ધનને ખાતાં ધન ખુટે જીવ ખાય,
હુંટે કુટે કનડે નિરંતર કોઈ ન માંડે કરજો સ્થાય;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૪

અંધ બન્ધોભવ બંધ માં પુરો ફ દે ફસ્યો બહુ ગભરાઉ,
નજર કરી નવ નિરખ્યું માંડે નાહિ નિરખી ખુબ ખુશી થાઉં;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૫

અહમ્ નાહમ્ ધુન્યં શૂન્યં ચિન્મય બની આતંદે ન્હાઉં,
વૃત્તિ નિવૃત્તિ પુરૂષ પ્રકૃતિ મમ નિમજ્જન રંજન થાઉં;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૬

મુક્તિ સદન શાંતીનું જડીયું આવ્યો ત્યાં આતંદે જાઉં,
જીવ શિવ બેદ અભેદ બની દ્વૈત અદ્વૈત માંહી સમાઉં;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૮

સુરતા સાંધી ઝાંખી કરે મા જ્ઞાન ક્રિયા જય શક્તિ માતા,
જીવ જગત રજુછોડ મા તુહી સત્ય સ્વરૂપે રૂપ સમાતા;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૯

૨૬
કુલણી.

આરામુરી અક્ષમેલી લવાની રાણી,
બોળા રાંભુની બલિહારી,

વારી વારી મા જય જગદંબે,
વારણા લઉં વારી વારી—

હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
કુલણી ગાઓ નરનારી—૧

અરી દર્પ ગંજની લક્ત દુઃખલંજની રિદ્ધ સિદ્ધ અંબાની રંજની
ધાત્રી વિધાત્રી વિદ્યા ને વાણી આમ હૈં સ્વર ને વ્યંજની;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
કુલણી ગાઓ નરનારી—૨

શક્તિ આ અંગની શક્તિ જીવનની શક્તિ મા પ્રાણપારાયણી,
શક્તિ તું આત્મની શક્તિ પરમાત્મની શક્તિ જીવ લાવ હારાયણી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
કુલણી ગાઓ નરનારી—૩

સચરાચર વ્યાપી મા હજારા હજુર છે ક્ષણમાં અંતર લે જાણી,
કરણી પ્રમાણે કૃણ દેતી નારાયણી મનની મનમાં માણી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
કુલણી ગાઓ નરનારી—૪

દુનિયામાં દેખો ન કોઇ જો તમારું યાદ કરે આંસુ આંખ આણી,
માને સંભારતા સંભારે બાલને હારે કરે ધડી વિલંબ નવ જાણી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
કુલણી ગાઓ નરનારી—૫

ઉંચું નીચું ન કોઇ સર્વે સમાન્તર સર્વેની સર્વેમાં વ્યાપી,
નિમંગી મંગી અંગી રહીને રંગ લે ઉરના માપી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
જુલણી ગાઓ નરનારી—૬

મોંઘો મનુષ્યા દેહજ મળીએ ફેરો ન ફરશે ખાલી,
માયા કાયાની મમતા મુકી દો ચીલો ન ચુકશે ચાલી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
જુલણી ગાઓ નરનારી—૭

ચાર દીવસની અંદની સુખ છે સાહ્યખી ન સ્થિર ટકનારી,
સંધ્યાના સોનેરી રંગો વધા છે હારે તક આવી કદી ન મળનારી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
જુલણી ગાઓ નરનારી—૮

લ્હાવો જીવનનો લ્યોરે સુહાગી રાજ વસા વિશ્વના છોરે વિહારી,
આનંદ અવસર આવ્યો કે આવશે રણુછોડ રમે રંગધારી,
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે;
જુલણી ગાઓ નરનારી—૯

૨૭

(નહીં ચીજ કોઇ ગળી ગરજ સમ-એ રાગ.)

હું તુજને શું આપું—મહુચરી૦
શું માંરૂં નવ માપું—મહુચરી૦
આસપાસ આકાશે જોતાં નથી માંરૂં કંઈ જડતું,
જે છે તે સૌ છે મા તારૂં ઘાટ જૂઠા મન ધડતું—૧

જેને જે જોઈએ તે આપે અંતર દુખડા કાપે,
ભુખ્યા ઉઠાડી ખવરાવે મા અનુપમ સુખડા આપે—૨

નાના મોટા ઉંચા નીચા ગરીબ તવંગર નમતા,
વ્યભિચારી તરુર ખુની પણ ખાઈ પાપમાં લમતા—૩

ઝાડ પાન ફળ ફલ જે મહેંકે હહેંકે વનકટી સારી,
અવનિમાં અમૃત પીળ ભરીયું અનકંઠ બલિહારી—૫

સ્થાવર જંગમ મિલકત માયા માઈ ન મુજને મળતું,
કાયા માયા તે નવ મારી માઈ નવ કંઈ વળતું—૬

પંચ મહાભુત પંચ તત્વના પંચ ભૂતમાં ઓપે,
વન્દી વાયુ વારી પય ધૃત જીવન તત્વને રોપે—૭

આંખ ઉઘાડી શ્રુષ્ટી જોતાં તરખહું નથી માઈ,
ભાવ સહીત એક મન છે માઈ કહે તો તુજ પર વાઈ—૮

તાઈ આપ્યું ખાય વિશ્વ સૌ તો પણ કહે હું આપું,
પદર આની ગાખી પેટીમાં એક આની કહે આપું—૯

જુગ જનેતા ઉદર ઉદ્ધવી જગદંબા છે તાઈ,
દોષ કોષ દીક્ષમાં નવ જોશો રોપ તજી કરો સાઈ—૧૦

રંગ સંગ ને અંગ છે જૂઠું જીવતર જૂઠું ફૂંકાપુ,
રણ છોડો જૂઠો રણુછોડો લખને કહે મા આપું—૧૦

૨૮

ખેમટો-તાલ દાદરો.

અંબા લવાની આઈ જગતી—જય જય૦

ગરિય નિવાજ માઈ ગાજતી—જય જય૦

પતિત પાવની શોક સમાવની દીનજનની છે તારીણી,
અધમ ઉદ્ધારીણી અનપુરણામા અધચૂરણા સુખકારીણી—૧
કર્મ ને જ્ઞાનની ઇંદ્રીઓ અચકે બુદ્ધિ વળી જ્યાં વિરામતી,
અંતર ઉઘાડી અંતરને જાણી વ્યાધી પલકમાં વિદારતી—૨
ઘડીઘડી ઘટઘટ પ્રકટી નિરંતર ઘટઘટ જાણે નારાયણી,
કીડી કુંજરને કણમણુ આપતી આરાસુરી પારાયણી—૩
સ્થાવર જંગમ ને જડ ચેતનની શક્તિ શક્તિ સૌ માપતી,
ગુપ્ત નથી કાંઈ અવની તળમાં જેને જે જોઈએ તે આપતી—૪
અશરણુ શરણા કારણુ કરણા ધારણુ ધરણી ધારીણી,
રંક રણુછોડના ઋણુને છોડો વન્દુ ત્રિભુવન તારીણી—૫

૨૯

(નહીં ચીજ કોઈ ગળી ગરજ સમ—એ રાગ.)

દુનિયા આખી જોઈ—અહુચરી૦

મારે ન દીધું કોઈ—અહુચરી૦

મારામાં મરતાં સુધી મેં ઇજ્જત આપરે જોઈ,
સગા વ્હાલામાં સારો થાતાં ગયો અતે હું રોઈ—૧
મારે મારે હું તું કરતા દીધું જીગરનું લોહી,
સારા નરસા માંહી ફરતા સાર ન દીદો મોહી—૨
ગયા કોઈને ત્યાં આવો લાવો શબ્દ સુણ્યો મેં સોહી,
ગજનું બૂલી મેં આપ્યું જોખે સારે જોલ્યું ન કોઈ—૩

તનની રહે છે તનમાં મારી મનની મનમાં પ્રોધ,
 જનની રહે છે જનમાં કારી વીની ન જાણે કોઈ—૪
 કોઈને કહેતાં ગાંડા ઠરીએ હસે સામું મુખ જોઈ,
 માથે પડી ભોગવવી રેતાં લેતા ન આંસુ કોઈ—૫
 તારૂં સારૂં કંઈ પલકમાં બાવા બોલે જોઈ,
 સારૂં કરનારી છે જુદી રણુછાડ કરે ન કોઈ—૬

૩૦

ખેમટો-તાલ દાદરો.

કર્મના બદલા સહીએ—હો બહુચરી
 ભાવી દંડે કોને જઈ કહીએ—હો બહુચરી
 અંધારે લીધા અજવાળે દેવા એમાં શું પાડે કોને કરીએ,
 હસી હસી આનંદ ભોગવ્યો રાત દી રોઈ રોઈને શું ફરીએ—૧
 કુવામાં ઉતારી ખરત વાઢી માર્યા સ્વાર્થની છરીએ,
 સગા બહાલાને ખંખેરી લીધા હવે જમથી શું હાય ડરીએ—૨
 હાકર બનીને ચાકર રાખ્યા હાકે હગી ધન હરીએ,
 ભાખર કોરે કરી સાકર ખાધી પાછા ફરી ન જોયું જરીએ—૩
 દીનમાન ફરતાં ઉલટી દુનિયા ઉલટયું નસીબ હાય મરીએ,
 જ્યાંજ્યાં હતી બહારઘાડ ત્યાંથી આવી નાસી હવે ક્યાં ઉગરીએ—૪
 જાના હતા જે જીતમાં મિત્રો હુટી લીધા હાય ડરીએ,
 હવે અજીતમાં કોણ આંવે પાસે પાપના ડગલા ભરીએ—૫
 કરણી તેવી પાર ઉતરણી વાવ્યું તેવું ખાંતે લણીએ,
 રણુછાડ રોજે ધરાઈને અમે ચંદીના પાઠ હવે લણીએ—૬

૩૧

૫૬.

સુખી આ નમે રે જોડે દુખી આ નમે (૨)
અંઆ મા ચરણે આખી દુનિયા નમે;
મુનિઓ નમે રે મોટા રૂપીઓ નમે (૨)
માજના ચરણે જોગી જતી તો નમે—૧

અંતરની વાસના કંઈ અંતરમાં ઉપજી જ્યારે,
અંતર પડતા તો આવી અંતર નમે (૨)
અંતર નવ આણે અંખે અંતરને જાણે રે
અંતરજામીને અંતર ભક્તો રમે—૨

કોટી કોટી કંઈ કરતા કલ્પના કોટી કરતા,
કલ્પ્યા સૌ કામ કરતી જમાડી જમે (૨)
આરાસુરી અન્નપુરણા આશાપુરી અધ્યુરણા
શરણે રણછોડો આવી ચરણે નમે—૩

૩૨

૫૬.

તુહી તુહી તુહી એક તુહી અંખે મા તુહી તુહી એક તુહી,
સત્યજ્ઞાન મનન્તં ધ્વજં તુહી સત્ય એક તુહી—૧
જૂહી જંજળ જગતી જૂહા જગલોક માતા,
જૂહું છે જીવન મરણું જૂહી જગ પોક માતા;
જૂહા મંસારીઆમાં જૂહા ઘરબાર માતા,
જૂહા આ જગતા ધંધા જૂહા વ્યવહાર માતા—૨

જૂઠું જ્યાં બોલવું ને ચાલવું જૂઠું માતા,
 જૂઠું જ્યાં તોલવું ને આલવું જૂઠું માતા;
 જૂઠા છે વાયદાને જૂઠા છે સોદા માતા,
 જૂઠા છે કાયદા ને જૂઠા ખત લેખ માતા—૩
 જૂઠા છે ધનના દલાવા જૂઠા મન દાવા માતા,
 જૂઠા છે દાવા કાવા જૂઠા તન ભાવ માતા;
 જૂઠી દાનત જ્યાં છે જૂઠી ખરકત ત્યાં માતા,
 જૂઠા જ્યાં કર્મ ચાલે જૂઠો ઘર ધર્મ માતા—૪
 જૂઠા સોગન જે ઘરમાં જૂઠા ઘર દેવ માતા,
 જૂઠી નૈયત છે જેની જૂઠા ફળ ખાય માતા;
 સાચી ભક્તિ છે જેની સાચી શક્તિ છે તેની,
 જૂક્તિ રણછોડા જગની જાણે જગજનની માતા—૫

૩૩

ખેમટો-તાલ દાદરો.

ધાર્યું ન કોઇનું થાય—અહુચરીં
 વાર્યું ન કોઇથી થાય—અહુચરીં
 હાર્યું સૌથી થાય—અહુચરીં
 જખમરી જીવ પસ્તાય—અહુચરીં

થવાનું હોય તે થાય પલકમાં પ્રયાસ નિષ્ફળ જાય,
 જવાનું હોય તે જાય પલકમાં અંધ છુટી અંધ થાય—૧
 ઘડી ઘડી બદલાય વાદળાં વાદળને શું કહેવાય,
 ઘડી ઘડી પલકાય માનવી સ્વભાવનું શું થાય—૨

આવક જવક ખેલ અલૌકિક આકર્ષણ શું કહેવાય,
અધિકાર વિશ્વાસ પરસ્પર પ્રભંગ રંગે શું થાય—૩
જે રસ્તે ધન આવ્યું ચાલી તે રસ્તે ધન જાય,
અજીત ઇતના દંભ વચનમાં દુનિયા ખેડી વા ખાય—૪
દીકું અદીકું કરી ચલાવો મીકું ખાઈ તો થાય,
માઈ માઈ કરી રણુછોડો મારામાં મરી જાય—૫

૩૪

ભજન-એકતાલા.

ચેતે તો ચેતાવું તુજને
સમજે તો સમજવું તુજને
કાયા જૂઠી જાણુ !!

કાયાજૂઠી જાણુ માયાજૂઠી જાણુ—ચેતે.

માઈ માઈ કહી મુમતમાં મરતો તારું નથી કંઈ જાણુ,
માયા હાથે ત્યાં સુધી માઈ અતે જીતીએ લ્હાણુ—૧
જ્યાં સુધી આપે ત્યાં સુધી તારા સગા મંબંધી જાણુ,
બંધ પડે જ્યારે હાથ તો તારો પાકા રીપુ તું પ્રમાણુ—૨
દી ફરે તારો દીકરો છે દુસ્મન નારી ચુડેલ તું જાણુ,
સગા વ્હાલા સૌ મોં મચકોડે મોં પર કરતા વખાણુ—૩
દુઃખમાં બોલે બાપ મા નવ બોલે મા બોલે સુખ જાણુ,
એકવાર અંબે રણુછોડ કહેતાં ઉગે ઉદયનો બાણુ—૪

૩૫

સજન-એકતાલા.

અંતરની વાતો અંખા એક તું જાણે,
ભારી લિનરના ભેદો યાની થું માણે રે—

વિવિધ રંગે રંગી નારંગી નારંગી કહેવાય,
અંગી સંગી અંગને છેદે દુનિયા ન દેખે જરાય રે—૧

મારા તારા કરતો કરતો મારા મારે માર,
મોંઘમ મારે મરતો ડરતો ક્યાં જઈ કરે ઉચ્ચાર રે—૨

મરણુ લગી નવ માયા મુકાયે પડે ન કંઈ પિછાન,
ખળ ખળ આંસુ આંખથી ખરતા બંધ પડે જીવાન રે—૩

હાથે તે સાથે આવે અતે કરણી આગળ થાય,
ક્યાં કરમના કીરમત બદલા રણુછોડ જોઈને ધરાય રે—૪

૩૬

પદ.

વાદ તારી લીલા બહુચર વાદ તારી માયા,
નથી કોઈ મુક્ત અંખે રંક કે રાયા—વાદ
ચઠી હાથી હોદે કરતા મૂળ પર લોંબુ બાંધી,
બજારે બહાર જતા સંજામે સો સો થાતી;
રોળાયા રણમાં એવા સાલ્યખી ધુળ ખાતી,
પડે મુઠી અબના વાંધા નથી ધર છંયા—૧

તડાકે વાત કરતા ખભા પર હાથ મારી,
ભડાકે સોદો લેતા જુકિત જણાવી સારી;
ધડાકે મરતા જીવે સ્વાર્થની લાત મારી,
હુંટાયા કાળ સોદે ઘેસા ફરતા કંઈ ડાહ્યા—૨
હતા જે રાણી બન્યા બની ગયા દાસી બન્યા,
અંગે શોભે જ્યાં માયા ખુલ્લી દીસે ત્યાં કાયા;
ડાહ્યણુમાં દવ લાગ્યો નાગા ચઢને નાહ્યા,
ફટ ફટ ચર્ધ ટપલા રણુછોડ શીરપર ખાધા બહુ વાહ્યા—૩

૩૭

(આ તારાં વચનો—એ રાગ.)

નથી કોઈ મારું જગમાં નથી કોઈ બેલી
મારે તો તું મંમાયા બહુચર બેલી—૧
પિતાને ન જાણું હું તો માતા નવ જાણું,
જાણ્યું જન્મીને એક બહુચર બેલી—૨
બ્રાતાને ન જાણું હું તો ભગની નવ જાણું,
જાણ્યું જોઈને એક બહુચર બેલી—૩
સુતને ન જાણું હું તો સુતા નવ જાણું,
જાણ્યું જખમારી એક બહુચર બેલી—૪
દારા ન જાણું હું તો મારા નવ જાણું,
જાણ્યું હારીને મેં એક બહુચર બેલી—૫
સગા નવ જાણું હું તો વ્હાલા નવ જાણું,
જાણ્યું ખત્તા ખાઈ એક બહુચર બેલી—૬

ધનને ન જાણું હું તો સાલખી ન જાણું,
 જાણ્યું ગુમાવી મેં તો અહુચર બેલી—૭
 જાણ્યું નવ માણ્યું મેં તો માણ્યું નવ જાણ્યું,
 જાણ્યું જગ જૂઠું રણછોડ અહુચર બેલી—૮

૩૮

ખેમટો-તાલ ઠાકરે.

અંતરને જાણે નારાયણી—અખે૦
 અંતર ન આણે પારાયણી—અખે૦

ક્યાંનો રહીશને ક્યાંથી આવ્યો મા આવી ઉભો ક્યાં નારાયણી,
 તનડુ ક્યાંઝુલે મનડુ ક્યાં કુલે આંખડી ક્યાં ભૂલે પારાયણી—૧
 ક્યાંથી ફાવ્યો ને ક્યાંથી લાવ્યો મા ક્યાંથી ભાવ્યો નારાયણી,
 કોનું આપે એ કોણુ છાપે એ ધાપ કો ન માપે પારાયણી—૨
 ધર્મામાં રમતા મંદીરમાં ભમતા સ્વારથને જમતાં નારાયણી,
 ભક્તિને જ્ઞાનની વાતો મા કરતા પાપમાં ફરતા પારાયણી—૩
 અંધે અંધે મુખ જયજય જીભે કથે દુનિયાને હગતા નારાયણી,
 સાકર વચનની પીરસે મનમાની લાલચને લણુતા પારાયણી—૪
 તાગા કરીને બાધા રાખી મા હગતા તને નારાયણી,
 આશા પુરે મા આરાસુરી તું દયા આણીને પારાયણી—૫
 રગ રગ જાણે મા ભીતર ભેદોને ગુપ્ત નથી નારાયણી,
 ફરણી પ્રમાણે ફળ દેતી નિરંતર વદે રણછોડા પારાયણી—૬

૩૮

૫૬.

દુઃખ દુઃખ કહી રહે બહુચરી દુઃખ દોલલું પડે,
હાથે કરીઆ પૂર્વે કર્મો આ ભવમાં સૌ નડે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૧
કાયાથી જે કર્મો કરીઆ રૂઘુલ દેહને જડે,
મન વચનથી જે બંધાયા લિંગ દેહને નડે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૨
ચઢતી પડતી જન્મ મરણની ભાવી ભરતી ભરે,
જરા જીવાની જીદગી જોતી ઘડી ઘડી રંગ ધરે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૩
જળ સમ જાણે જોળન તારં વાયુ આયુ હરે,
આજે જે તું કાલે નથી તું કાળ જીવન તો ભરે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૪
ભવસિન્ધુમાં ઝાકળ બિન્દુ ભાગ્યભૂવન તુજ ઝગે,
દગો મુકી દે દીલથી રણછોડ હવે બધું કર વગે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૫

૪૦

ખેમટો-તાલ દાદરો.

જૂકું આ જીભ શીદ ખોલે—નારાયણી૦

નિંદા કરી આનંદે ડોલે—પારાયણી૦

કારણ નથી કાંઈ પૂછે ન કાંઈ કાંઈ વગર બોલાવી તોય ખોલે,
સ્વભાવ પડીઓ સ્વાર્થ ન જડીઓ થાય છે તરખલાની તોલે—૧

ઉઠે પ્રભાતથી ચાલે જૂઠાણું તે અંધ્યા સુધી જીગર ખોલે,
 જગૃતનું જૂઠું તે સ્વપ્નામાં ચાલે રાત દીન જૂઠુંને તોડે-૨
 ધર્મ ધ્યાન ધારણા ધારે છે અંગે પુન્યદાન કરી પાપ છોલે,
 વ્યવહારે આવીને વાતો કરે જ્યાં પર નિંદા જૂઠું નિત્ય ખોલે-૩
 વિષનું ખિંદુ પડે પય પાકમાં ખાનાર વિગમાં ડોલે,
 કિંચિત્ અસત્ય જો વદાય જીભથી ધર્મ નીતિ ધુળમાં રોળે-૪
 આયુષ્ય ઓછું થાય જૂઠું ખોલ્યાથી જ્ઞાન જધું પડતું ચૂલે,
 પરનિંદા કરવાથી પુન્ય ધોવાયે ચુકા ચતુર ધર્મ ચાલે-૫
 કરંણા કરી મા કિલ્મીપ હરજો આઘા આ જીભ ધર્મ ખીલે,
 નિંદા અસત્યના મૂળને ઉખેડો સીંચી અમૃતના સલીલે-૬
 માયાના ગંધ દૂંદ કાપો ભવાની મા અંધ છું આપને ખોળે,
 શરણે હું અંખે ચરણે છું તારે હૃદ થઈ રણુછાડ ખોલે-૭

૪૧

ખેમટો-તાલ દાદરો.

એક આંખ આ ચાર—અહુચરી૦

જાલીમ કરતી જોર—અહુચરી૦

જોવાનું તે જરા ન જોતી પાપ કરે છે ઘોર,
 અદીક વસ્તુ જે અવનીમાં તે પર કરતી દોર—૧
 રાત દીવસ ઈર્ષામાં રમતી રંગ બતાવે ઝોર,
 હરધડી રોઢી શત્રુ બનાવી કલેશ કરે પ્રતિ પહોર—૨
 સુખી કાઢતે જોઈને થાતી દુઃખી મચાવે શોર,
 આખું અંગ હસાવી નાખે જ્ઞાન હરી કરે દોર—૩

નજર પડી કે લાલ થાય તે તપી તપાવે તોર,
 વિવાહને વરસીમાં રંગી કરે જગ્ગર ધમરોળ—૪
 પ્રભ પુરૂષનું સ્થાન પુનિત છે છતાં ચક્ષુ છે નકોર,
 અહંપ્રહ્મનું સ્થાન જગત સ્થળ એ હરહર આ શું જોર—૫
 વાસ કરો ભગવતિ મા ભાવે નાચે થનમન મોર,
 હીતા-વૃત્તિને વિશુદ્ધ કરજો હરજો દોષીત દોર—૬
 ભુખ્યા દુઃખીને રંક નિરંતર જોજો ચારે કોર,
 સુસ્તા સાંધી જાંખી કર મા કથે વંદી રણુછાડ—૭

૪૨

(નહીં ચીજ કોઇ ગળી-એ રાગ.)

મન આ થનગન નાચે—ખલુચરી૦

ચમકે ચપળા નલ સાચે—ખલુચરી૦

શાસ્ત્ર સિદ્ધાંતે સમજાવું પણ દીક્ષમાં જરા ન રાચે,
 મન માગ્યું હરધડી આપતા એક મુકી ખીજી જાચે—૧
 બાલપણ્યામાં જાડે રમાડ્યું તો પણ થેઇ થેઈ નાચે,
 ભોગ ધરાવ્યા જીવાનીમાં બહુ તોય દીવાનું વાંચે—૨
 જરા આવીને અચકી ધંદીએ તોપણ મનમથ માંચે,
 ધર્મ કર્મને જ્ઞાન જુલાવે બાલ બનાવે કાચે—૩
 પારાથી પણ ચંચળ અધીકું ટકે ન ક્ષણ સ્થળ જાચે,
 વીજળીથી પણ વેગ વધારે રોકી શકાય ન ખાંચે—૪
 શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધને વલખે વળગી વાંચે,
 રંગ ઢંગ અનુભવમાં ન આવે કદે કસાવી રાચે—૫

રૂપે છટકે રંગે છટકે સંગે છટકે સાથે,
રંગ સંગને અંગ અનુભવમાં આવી અંગે નાથે—૬
ભાવિ ભેદ અભેદ ભુલાવે ભરમ મર્મ બૂલ ખાંચે,
વાસ કરે ભગવતી મન ભાવે રણુછાડો મા યાચે—૭

૪૩

ગરબી.

બલિહારી શ્રી બહુચર માત ગુણ હું રા ગાઉ,
જયકારી શ્રી અંબે માત નિરખી ખુશી થાઉં—૧
સાધી સમાધી સુર મુનિ સાધક ધરતા હૃદયે ધ્યાન રે,
ધ્યાની જ્ઞાની ધ્યાને લક્ષે તોયે ન આવે ધ્યાન—૨
મહામાયા મહાશક્તિ તુહી મહા વિદ્યા સાક્ષાત રે,
ધ્યાન ધારણા ધ્યેય જ્ઞાનને ક્ષર અક્ષર વિખ્યાત—૩
માયા ચેતના બુદ્ધિ નિંદ્રા ક્રુધા છાયા કહેવાય રે,
શક્તિ તૃષ્ણા ક્ષાંતિ જાતિ લગ્ન શાંતિ સોહાય—૪
શ્રદ્ધા કાંતિ લક્ષ્મી વૃત્તિ રમૃતિ દયા સુનામ રે,
તુષ્ટિ માતૃકા જ્ઞાંતિ બાક્ષા પ્રાણાધાર પ્રણામ—૫
અકળ કળા અવિનાશી અગોચર કલ્પી કળી ન શકાય રે,
કર્તુ અકર્તુ અન્યથા કર્તુ લીલા લક્ષી ન જાય—૬
નેત્તી નેત્તી નિગમ ઉચારે વાણી વિરમી જાય રે,
પુરુષ પ્રકૃતિ જીવ શિવ શક્તિ આનંદ ક્ષણ છવાય—૭
ગાર્યત્રાતિ રક્ષણ કરતી જે કોઈ ગુણને ગાય રે,
આત્મી વ્યાધી ટળે ઉપાધી આનંદ રૂપ તે થાય—૮

અજ્ઞ અનુભવ અંધાનો મળતો મૌનધરી ધરો ધ્યાનરે,
 વિષય નથી તે ઇંદ્રીઓનો કહેતા ન ઉપજે જ્ઞાન—૯
 લાપા જ્ઞાન ને વાદવિવાદથી દુર છે માનું નામ રે,
 આવે ઉરમી વદો અંબે બહુચર કરી પ્રણામ—૧૦
 ગોખમાં બેઠી વિશ્વને જોતી ગુપ્ત નથી કંઈ ધામ રે,
 લોચન પ્રાણમાં જીવન જ્યોતિ વિશ્વ વિભુતી વિશ્રામ—૧૧
 માને મંભારો જ્યાં મંભારે તમને વ્યાપી વિશ્વે ચોપાસ રે,
 જડ ચેતન સ્થાવર જંગમમાં જ્યાં જુઓ ત્યાં વાસ—૧૨
 નામ જ્યાં જે ધામ જઈને પામ્યા પદ નિરવાણુ રે,
 જન્મ મરણના ફેરા ટળીઆ જીવ શિવ રૂપ પ્રમાણુ—૧૩
 ભવ બંધન આ અધના છોડો તોડો માયા પાસ રે,
 વિનવે તમાચા મારી રણુછોડો પામ્યો કષ્ટ ને ત્રાસ—૧૪

૪૪

શિવ સંગીત નૃત્ય.

અગડ બંબંબંબં, અગડ બંબંબંબં,
 અગડ બંબંબંબં, અગડ બંબંબંબં;
 ડીમ ડીમ ડીમ ડીમક વાગે ડમરૂ
 નાચે ઓમકાર હ્રી હર હર ગુરૂ—૧
 આનંદ ઓમ ઓમ ઓ હ્રી કહ્લી ઓમ,
 હરહર બંબં ઓમ તીગડતીન તોમતોમ;
 ધિનકત યૈ યૈ ધિનકત ધિક તામ,
 હુપચુપ હુપચુપ તાલ તાં તામ—૨

માયાને જ્ઞાન નાચે પ્રકૃતિ પુરૂષ નાચે,
 આત્મા ઇંદ્રિઓ નાચે ઋતુને દીન નાચે;
 જ્યોતિને સૂર્ય નાચે ચંદ્રને કળાઓ નાચે,
 વિશ્વ ને વિભુ નાચે મંભાયા શિવ નાચે—૩
 રૂંડમાત્ર સોહે અંગ જટામાં રાજે ગંગ,
 મોહે ઉચા અર્ધગ સ્વારી વૃષભ રંગ;
 કાશરાત્રી મોહરાત્રી મહારાત્રી જંગ,
 નાચે જીવન્નાથ નિત્ય જીવાની સંગ—૪
 ધિન્નતકડ ધિન્નતકડ ધિન્નતકડ તોમતોમ,
 કુન કુન કુન કુન વેણુનાદ બોમ બોમ;
 રૂણ રૂણ રૂણ રૂણ તુપુર બોમ બોમ,
 દુમિ દુમિ તામર દુંદુભિ નાદ ઓમ ઓમ—૫
 કરે વિજ્ય વિરંચી સેવ હરહર મહાદેવ,
 ભોગો દુનિયાનો એકદેવ જયજય મહાદેવ;
 જયો જયજય મહાદેવ ભજે હરહર મહાદેવ,
 બોલો ગંગ મહાદેવ નમે રણછોડ મહાદેવ—૬

૪૫

ખેમટો—તાલ દાદરો.

આ શું કહેવાય નારાયણી—અખે
 દુનિયા ગુણ ગાય પારાયણી—અખે
 જયજય મા બહુચરી જયજય શ્રી અખે
 નાદ મંલગાય નારાયણી,
 ગરીબ તવંગર નાના મોટા સૌ
 વંદે પડી પાય પારાયણી—૧

રાતને દીવસ ચાલે નિરંતર

હરઘડી લજન નારાયણી;

મેવા મીઠાઈ ને અત્તર પુલ્લ આંગી

અરપી રહે મગન પારાયણી—૨

હેન જાવ બીનર આવ્યો મા ક્યાંથી

ગમ ન પડે નારાયણી,

ઘડીઘડી મંત્ર જુઠ આવે અસંખ્ય મા

જગ્યા ન જડે પારાયણી—૩

આંટીધુંટી ઘરખાર ને વ્યવહારની

અંતર ઉકેલે નારાયણી.

ઘટઘટ વસી મા ફારે તું પેટને

આનંદે એલે પારાયણી—૪

સડતા અગડતા આવે મંદીરે

દળી મળી જાય નારાયણી,

દર્શન કરી મા પ્રેમેથી તારા

એક લાણે ખાય પારાયણી—૫

નામ છે જુદા કામ છે એક મા

અંબા ને બહુચર નારાયણી,

ગોખમાં એસી એક જુએ છે

ખીજ વસે ઉર પારાયણી—૬

બાલને દુઃખી જોઈ બોલાવે એક મા

ખીજ ખવરાવે નારાયણી.

દુઃખડા કાપી સુખડા આપે

અંબા ને બહુચર પારાયણી—૭

શિવ ને જીવનો બેઠ જીએ ત્યાં
 વ્યવહારે દુઃખ નારાયણી,
 અંબા ને બહુચર જુદા જે જણે
 ભાગે ન જીખ પારાયણી—૮
 જીવભાવ મુકી શિવરૂપ થાઓ
 તો તો આનંદ નારાયણી,
 બહુચર અંબા ત્રિપદાને ધ્વજવિદ્યા
 જણો તો રંગ પારાયણી—૯
 હું વું મારું તારું મૂકી શાંતીમાં
 સુખે રહો ભાઈ નારાયણી,
 દુઃખ પડતા આવો પારે સૌ
 દુઃખ દૂરે આઈ પારાયણી—૧૦
 મા હોય જે ઘરમાં દુઃખ શું બાલને
 સુખ સમસ્ત નારાયણી,
 જીગ જનેતા હોય જે ઘટમાં
 કષ્ટ ન રણછોડ પારાયણી—૧૧

૪૬

(જ્ઞાતા વેગે આવો રે, દયા દીલે લાવો રે—એ રાગ.)

આનંદે આજ આવો રે (૨)

અંબાના ગુણ ગાવો રે (બહુચરના)

ભીતર પાપો કાપવા હોજી

ચેતનજી ચેતો જીંદગી જળ સમ જાય—આનંદે

પગલે પગલે પાપ છે હગલે હગલે ધુળ,
 ડગલે ડગલે છાપ છે ડંખે ધનની શૂળ;
 સિથ્યા ધનનો દ્વાવો રે—ભીતરં ૧
 ઘડી ઘડીમાં આવતી ઘડી ઘડીમાં નય,
 ઘડી ઘડીને ભાગતી ઘડી ઘડી મંધાય;
 જૂઠો પ્રીતી દાવો રે—ભીતરં ૨
 કાળા ઘોળા ખુમ કર્યા માર્યા સ્વારથ ધાવ,
 આવીને ઉડી મયું તૂટ્યા જીગરના દાવ;
 કુલ્યા ફંદે ન દાવો રે—ભીતરં ૩
 શક્તિ કળા છે અંગમાં શક્તિ કળા છે નાર,
 જ્યોતિ કળા છે પ્રાણમાં વહે વિશ્વ વ્યવહાર;
 વંદી શક્તિ માગો રે—ભીતરં ૪
 મંત્રાધીન મહાદેવ છે તંત્રાધીન છે માત,
 જંત્રાધીન આ જગત છે અનુભવી માનો વાત;
 દષ્ટી ખોલી જાગો રે—ભીતરં ૫
 રિદ્ધિ સિદ્ધિ શક્તિ ને લક્ષ્મી આપે અમાપ,
 રણુછોડ મોં માગ્યું મળે માગો રાખી માપ;
 તાગા કરવા ત્યાગો રે—ભીતરં ૬

૪૭

(નહીં ચીજ કોઈ ગળી—એ રાગ.)

જીવમ કરે છે કાન—અહુચરીં

ક્ષણમાં દરતા સાન—અહુચરીં

શબ્દ વિષ જ્યાં પ્રસરે શ્રવણમાં દરે શુદ્ધ ને ભાન,

કેધિવન્દી અંગે. પ્રગટાવી સજગાવી કે વાન—૧

ડાહ્યો ધડીમાં ઘેલો થાયે જ્ઞાની થાય અજ્ઞાન,
 મન ભરંતા કરે થાય છે જરા ધડી ન રહે માન—૨
 બે બાબુની વાગે ઢોલકી ઢળી પડે નાદાન,
 ધડી ધડી જંગે ખુબ રંગે જનન કરે બેજનન—૩
 કુંડું કમિસા ઘર મુકી આવ્યા તોય કરે નોકાન,
 આસન વાળી અંતર સાધ્યું શબ્દ હરે છે જ્ઞાન—૪
 આનંદ ધુન્ય મચે જ્યાં અખંડીત ત્યાં તું બને મસ્તાન,
 કરે કરે છે એકજ લાણે બેસી આરોગે પકવાન—૫
 હરે કરે જ્યાં સુત પિતૃ માતા નોંખા કરે સંતાન,
 ધર્મ ધારણા ધ્યાન કરે જ્યાં અચકાવી દે દાન—૬
 મંડળ મળીને માન આપે જ્યાં ત્યાં તું કરે અપમાન,
 અંગત રંગત સ્નેહની જ્યાં હોય ત્યાં તું જીએ સ્મશાન—૭
 ભજન શબ્દ ભગવતિ મંભળાંવા હરી નિમિર અજ્ઞાન,
 રણછોડા ચરણે પડીઓ મા શરણું આપો ધર્મ ધ્યાન—૮

૪૮

પ્રભાતીયું.

બહુચરી બહુચરી બહુચરી બહુચરી
 બહુચરી બહુચરી દેવી અંબે !
 ઇશ્વરી ઇશ્વરી ઇશ્વરી ઇશ્વરી
 ઇશ્વરી ઇશ્વરી આદી અંબે !
 મંગલે મંગલે મંગલે મંગલે
 મંગલે મંગલે માત અંબે !

ઐ માહેશ્વરી હૌં વાઘેશ્વરી કહૌં
 સુરેશ્વરી ॐ અંબે !
 બુદ્ધિને આપજો શુદ્ધ કરી સ્થાપજો
 પાપને કાપજો દેવી અંબે !
 તાપને માપજો શાંતિને ટાપજો
 ત્રાણીમાં વ્યાપજો દેવી અંબે !
 તિમિર અસાનને હું અલિમાનને
 ક્રોધ મદ કામને બાળો અંબે !
 વન્દુ ઋણ છોડ મા ઉભો કરજોડ આ
 રંક રણુછોડ જય હર અંબે !

૪૯

કલ્યાણ.

એક દીલ એક સંપ આપજો—બહુચરી૦
 ઝેર વેર કલેશ કંપ કાપજો—બહુચરી૦
 બોલ નીકળતા મુખમાંથી હાજી રાજી થઈ જીલનાર આપજો,
 આનંદ મલકાવી મુખકું નિરંતર સ્નેહ ભર્યું મનમાં સ્થાપજો—૧
 ખેતી સુખેથી આંખ મીલાવે સામસામી ખાય એ આપજો,
 વાતો કરે છે હૈયા ખોલીને જંપ ભીતરમાં સ્થાપજો—૨
 ભગવતી ભાવે લક્ષ્મીને આપે તો શાંતી નીતિ સાથ આપજો,
 અંતર ઉમળકા આવે ઉમંગે પ્રીતીની રીતડી સ્થાપજો—૩
 સુત કલ્યાણરો નારી ગુણવંતી પ્રથમ ભુવનમાં આપજો,
 ડહાડા ડમરામાં હીરા ગીરાને બાંધી સાંધીને સ્થાપજો—૪

ભાવ લિતરની કીમત કરનારા સ્નેહી સગા સાથ આપજો,
 થુંક પડતાં રૂધીર ઝરે મા મ્હોઝતમાં સોઝતી સ્થાપજો-૫
 ઇસારે વાતડી પરમે જોઈ આંખડી કામ કરનાર નિત્ય આપજો,
 જોવું પડે નહીં કહેવું પડે નહીં હીરલા કુટુંબમાં સ્થાપજો-૬
 વિરાઝો વિરલા ધીરાઝો ધીરલા પેઢીને તારે એ આપજો,
 રણુછોડ ધન્ય ધન્ય ધર્મને ધારે પ્રાણુદાન દેનાર સ્થાપજો-૭

૫૦

પ્રભાતીયું.

વન્દુ નારાયણી શક્તિ પારાયણી કષ્ટ હારાયણી દેવી અંબે,
 ઇશ્વરી વિશ્વની માત માહેશ્વરી અહુચરી મંગલા દેવી અંબે;
 ત્રિપદા ત્રિગુણાતિત નિરંજની ભંજની ભવભય દેવી અંબે,
 આઇ આરાસુરી જય આશાપુરી અબપુણી શિવાદેવી અંબે.
 કર્મ ભવ પૂર્વના પાપ આ જન્મના જાગી કરતા દહન દેવી અંબે,
 અંધ છું અધમાં ફંદમાં હું ફર્યો તારૂં મારૂં કરી દેવી અંબે;
 હુંપણું બાળજો તુંપણું ટાળજો જ્ઞાન શાંતિ ભરી દેવી અંબે,
 રંક રણુછોડ ના અંધ રણુ છોડજો તોડજો જન્મ ને મર્ણુ અંબે.

૫૧

ખેમટો-તાલ દાદરો.

ન્યોતી છે જાગતી નારાયણી—અંબે૦

જોતી આ વિશ્વને પારાયણી—અંબે૦

આગળ નારાયણી પાછળ નારાયણી ઉંચે નીચે નારાયણી,
 ઉત્તર દક્ષિણ જ્યાં નજર કરો ત્યાં વ્યાપી રહી પારાયણી-૧

ન્યાં ન્યાં જાઓ ત્યાં સાથે આવે છે દીક્ષમાં વસી નારાયણી,
 સારા ને નરસા જાના ઉઘાડા કરમે નિરખે પારાયણી-૨
 ઝેરી ને મીઠી બનાવી જીભને ખેલી દગો છે નારાયણી,
 વિરાજી વાણીમાં વાણી વિલોકે બધી હજારો પારાયણી-૩
 હાથ હજારી ખેંચાવો પ્રેમે ધક્કો મારો છે નારાયણી,
 ગરજ સરંતા દુનિયા છે વેરી કરો કક્કો ખરો પારાયણી-૪
 ચાલી હાલીને જાઓ જે ધરમાં તે ધર ખોદો છે નારાયણી,
 બેસવાની ડાળને કાપો જોતામાં સાહસ કરી પારાયણી-૫
 જય જય કહી ખેંચાવે આનંદે જીઓ છે ઝેરથી નારાયણી,
 ખાવાને ખાંતેથી આપે જે તમને ખાઈ જાઓ તેને પારાયણી-૬
 કરમે નિજ કરથી કાળા કરો છે બની દસાઈ નારાયણી,
 પડછંદો વાગે ન્યાં પાપની વાણીનો ગભરાઓ છે પારાયણી-૭
 પિંડે બ્રહ્માન્ડે મનની તનમાં છે તેવું દેખો છે નારાયણી,
 હાથે તે સાથે આવે રણછોડા હસી રોષ ભોગવો પારાયણી-૮

પર

પદ.

હવે નવ હદ રહી જરી,
 બાલ ઉપર નજર કરો અંબે ઈશ્વરી;
 જય જય માત બહુચરી,
 વૃષ્ટિ કરો અમી દષ્ટી કંઈ કૃપા કરી—૧

ધારી ન ધીર હવે નવ રહે મા દહન દીક્ષકુ થાય,
 વેગળા બેસી હાંસી કરો મા બાલ રડી મરી જાય—૨.

પ્રભાતે જાગવું ખાવું ને જાવું સંધ્યાએ સૂવું હાય,
 ઉંઘા ચતા કરી પેટને પોષવું જ્ઞાન સુખે જીવ જાય—૩
 ખતિથી ખેંચો ભરી ખુબ ભરીએ તોયે ખાલી થઇ જાય,
 પાપના પોટલા બંધાવે પેટડા પુન્યને શોધી ખાય—૪
 ડગલે ડગલે ક્ષીડીઓ મારવી પગલે પગલે પાપ,
 ધારી ધુળ મળે છે અતે છતની છાની ન જાય—૫
 દામ ને લોભમાં યુધવા વ્યાજે યુધવા નિત્યે ચામ,
 મોહના મૂત્રમાં કુળકા મારતાં ભાલે પજા મદ ડામ—૬
 ક્રોધ કરીને દાંતીઆ કરવા તુટી ગર્ધ લગામ,
 માન ને ભાગ્ય ગયું જ્ઞાન ચાલી સો સો કરીએ સલામ—૭
 લાખના મટી રાખના બનીઆ ગર્જના ગાંડા ગુલામ,
 ફરજે ભુલ્યા કરજે કુલ્યા અરજે આગ્યા ધામ—૮
 દોષના કોપ ન જોશો ભવાની મા અંધ બન્યો હું હરામ,
 ગૃહસ્થાઈની ગંધ ભગવતી કાપો રણુછોડ જીઓને આમ—૯

શ્રી ભગવતી પુષ્પાંજલિ

સ્તોત્રમ્.

૬અ-કુમરી.

અયિ ગિરિનન્દિનિ નન્દિત મેદિનિ વિશ્વવિનોદિનિ નન્દ નુતે,
 ગિરિવર વિન્ધ્ય શિરોધિનિવાસિની વિષ્ણુવિલાસિની જિન્ધ્યુનુતે;
 ભગવતિ હે શિતિકંઠ કુદુંબિનિ ભૂરિકુટુંબિનિ ભૂરિકૃતે,
 જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈભ સુતે ।-૧

સુરવર વર્ષિણિ દુર્ધર ધર્ષિણિ દુર્મુખ મર્ષિણિ હર્ષરતે,
ત્રિભુવન પોષિણિ શંકર તોષિણિ ક્રિદિમય મોષિણિ દ્યોપરતે;
દનુજ નિરોષિણિ દ્વિતિસુતરોષિણિ દુર્ભદ્દશોષિ સિન્ધુ સુતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૨

અયિ જગદમ્ય મદમ્ય કદમ્ય વન પ્રિયવાસિનિ હાસરતે,
શિખરિ શિરોમણી તુંગ હિમાલય શૃંગ નિળાલય મધ્યગતે;
મધુ મધુરે મધુ કૈટભ ગન્જિનિ કૈટભ ભન્જિનિ રાસરતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૩

અયિ શતખંડ વિખંડિત રૂંડ વિતુંડિત શુંડ ગન્ધધિપતે,
રિપુ ગન્ગાંડ વિદારણ્યંડ પરાક્રમ શુંડ મૃગાધિપતે;
નિજભુજાંડ નિપાતિત ચંડ વિપાતિત મુંડ ભટ્ટાધિપતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૪

અયિરણુ દુર્ભદ્દ શત્રુ વયોદિત દુર્ધર નિજર શક્તિ ભૂતે,
ચતુર વિચાર ધુરીણ મહા શિવદ્વત કૃત પ્રથમાધિપતે;
દુરિત દુરિ હદુરાશય દુર્ભતિ દાનવદ્વત કૃતાન્ત મતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૫

અયિ શરણાગત વૈરિ વધૂવર વરિ વરા ભયદાયકરે,
ત્રિભુવન મસ્તક શ્લઘવિરોધિ શિરોધિ કૃતામલ શ્લઘકરે;
દુમિ દુમિ તામર દુદુભિનાદ મહોમુખરી કૃત તિગ્મ કરે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિની શૈલ સુતે!—૬

અયિ નિજ હું કૃતિમાત્ર નિરાકૃત ધૂમ્ર વિલોચન ધૂમ્ર શતે,
સમર વિશોષિત શોણિત ખીજ સમુદ્ભવ શોણિત ખીજજતે;
શિવશિવ શુંભનિશુંભ મહાહવ તપિત ભૂત પિશાચ રતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૭

ધનુરનુ સંગ રણુક્ષણુ સંગ પરિસ્પુરદંગ નટતક ટકે,
કનક પિશુંગ પૃષ્ઠક નિપંગ રસદભટ ભુંગ હતા બદુકે;
કૃત ચતુરંગ બલક્ષિતિ રંગ ઘટત્મહુ રંગ રટત બદુકે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૮

સુરલક્ષના તતથેયિ તથેયિ તથાભિ નયોત્તર નૃત્યરતે,
થેષ થેષ થેષઆ થેષઆ થેષ થેષ થેષ થેષ નાયત લાસ્યગતે;
ધ્રિમિકટ ધિક્કટ ધિક્કટ ધ્રિમિધ્વનિ ધીર મૃદંગ નિનાદરતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૯

જય જય જપ્ય જયે જય શબ્દ પર સ્તુતિ તત્પર વિશ્વનુતે,
ઝણુ ઝણુ ઝિંજિ મિંઝિકૃત નૂપુર સિંજિત મોહિત ભૂતપતે;
નટિત નટાથે નટી નટ નાયક નાટિત નાટ્ય સુગાનરતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૦

અયિ સુમનઃ સુમનઃ સુમનઃ સુમનઃ સુમનોહર કાન્તિયુતે,
ઝિત રજની રજની રજની રજની રજનીકર વક્ત્રુતે;
સુનયન વિભ્રમર ભ્રમર ભ્રમર ભ્રમર ભ્રમરાધિપતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૧

સહિત મહાદેવ મધ્યમ તલ્લિક વલ્લિત રલ્લક મલ્લ રતે,
વિરચિત વલ્લિક પલ્લિક મલ્લિક ત્રિલ્લિક લિલ્લિક વર્ગજતે;
સિતકૃત પુલ્લિ સમુલ્લ સિતારણુ તલ્લજ પલ્લવ સલ્લ લિતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૨

અવિરલ ગંડ ગલ-મદ મેદુર મત્ત મતંગ જરા જગતે,
ત્રિભુવન ભૂપણુ ભૂત કલાનિધિ રૂપ પયોનિધિ રાજસુતે;
અયિ સુદતી જન લાલસ માનસ મોહન મન્મથ રાજસુતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૩

કમલ દલા મલ કોમલ કાન્તિ કલા કલિતામ લલા લલતે,
સકલ વિલાસ કલા નિલય કમ કેલિ ચલતકલ હંસ કુલે,
અલિ કુલ અંકુલ કુવલય મંડલ મૌલિજ્વલ કુલાલિ કુલે;
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૪

કર મુરલી રવ વીજિત કૂજિત લજ્જિત કોકિલ મંજૂમતે,
મિલિત પુલિન્દ મનોહર ગુંજિત રંજિત શૈલ નિકુંજ ગતે;
નિજગુણુ ભૂત મહા શબ્દરીગણુ સર્ગુણુ સંભૂત કેલિતલે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૫

કટિ તટપીત દુકુલ વિચિત્ર મયૂખ તિરસ્કૃત ચંદ્ર રૂપે,
પ્રણુત સુરાસર મૌલિ મણિ સ્ફુર દંશુલ સન્નખ ચંદ્ર રૂપે;
જિત કનકાયલ મૌલિ પદોર્જિત નિર્ઝર કુંજર કુંભ કુચે,
જયજય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલસુતે!-૧૬

વિજિત સહસ્ત્ર કરૈક સહસ્ત્ર કરૈક સહસ્ત્ર કરૈકનુતે,
કૃતસુર તારક મંગર તારક મંગર તારક સૂનુ સુતે;
સુરથ સમાધિ સમાન સમાધિ સમાધિ સમાધિ સુગતતરતે,
જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૭

પદ કમલં કર્ણા નિલયે વરિ વસ્યનિ યોનુ દિનં સશિવે,
અયિ કમલે કમલા નિલયે કમલા નિલયઃસકથંન લલેત;
તવ પદ મેવ પરંપદ મેમનુશીલયતો મમર્દિન શિવે,
જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૮

કનક લસન્કલ સિન્ધુ જલૈરનું સિંચિનુતે ગુણુરગ ભુવં,
ભજતિ સર્કિં ન શયી કુચ કુંભ તટી પરિરંભ સુખાનુભવમ્;
તવ ચરણું શરણું કર વાણિ નતામર વાણિ નિવાસિ શિવં,
જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૯

તવ વિમલેન્દુ કલંવદનેન્દુ મમહૃદયેન્દુ નૃત્ય ગતે,
કિમુ પુરૂહત પુરીન્દુ મુખી સુમુખી ભિરસૌ વિમુખી ક્રિયતે;
મમતુ મતં શિવનામ ધને ભવતી કૃપયા કિમુત ક્રિયતે,
જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!

અયિમયિ દીન દ્યાતુ તથા કૃપયૈવ ત્વયા ભવિતવ્ય મુમે,
અયિ જગતો જનની કૃપયાસિ યયાસિ તથા નુમિતાસિરતે;
યદુચિત મત્ર ભવત્યુરરી કુરતા કુરતાપ મપા કુરતે,
જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૨૧

शिव-इवच-स्तोत्र !

—ॐ नमो भगवते—

ॐ । नमो भगवते सदा शिवाय सकल तत्त्वात्मकाय,
 सर्व भंत्र स्वर्पाय सर्व यंत्राधिष्ठिताय;
 सर्व तंत्र स्वर्पाय सर्व तत्त्व विह्वराय,
 अक्षरद्रावतारिण्ये निरुक्तकाय, पार्वती मनोहर प्रियाय !
 सोम सूर्याग्नि लोचनाय ब्रह्मोद्भूत विग्रहाय,
 महाभक्ति मुकुट धारणाय भाषिण्य लूषणाय;
 सृष्टि स्थिती प्रलय काल रौद्रावनाराय,
 दक्षाध्वर ध्वंसकाय महाकाय बेहनाय !
 भूला धारैक निरुपाय, तत्त्वातिताय,
 गंगाधराय सर्व देवाधिदेवाय पञ्चाश्रयाय;
 वेदांत साराय त्रिवर्ग साधनाय (यानंता)
 अनंत कौटिली अस्मान्ध नायकाय (यानंत).
 अनंत वासुकि तक्षक कुंभक शंभुकुलिक पद्म,
 महापद्मे त्यक्त महानाग कुल लूषणाय;
 प्रणव स्वर्पाय, त्रिदाकाशाकाशदिक स्वर्पाय,
 अह नक्षत्र भाषिणे सकलाय कलंक रहिताय !
 सकल लोकैक कर्त्रे सकल लोकैक भक्त्रे,
 सकल लोकैक मंहर्त्रे सकल लोकैक गुह्ये;
 सकल लोकैक साक्षिणे, सकल निगम गुह्याय !
 सकल वेदांत पारगाय सकल लोकैक वरप्रदाय !

સકલ લોકૈક શંકરાય, શશાંક શેખરાય,
 શાશ્વત નિબવાસાય નિરાભાસાય નિરામયાય;
 નિર્ભંભાય નિર્લોભાય નિર્ભદાય નિશ્ચિંતાય,
 નિરહંકારાય નિરંકુશાય નિષ્કલંકાય નિર્ગુણાય.
 નિષ્કામાય નિરૂપજવાય, નિરવાદાય નિરંતરાય,
 નિષ્કારણાય નિરંતકાય નિઃપ્રપંચાય, નિઃસંગાય;
 નિદ્વંદાય, નિરાધારાય નિરાગાય નિષ્કોધાય,
 નિર્ભંભાય નિષ્પાપાય, નિર્ભયાય નિવિંકલપાય.
 નિર્લેદાય નિષ્ક્રિયાય, નિસ્તુલાય નિમંશયાય,
 નિરંજનાય નિરૂપમ વિભવાય, નિત્ય શુદ્ધભુદ્ધ;
 પરિપૂર્ણ સચ્ચિદાનંદાદ્રયાય, પરમશાંત સ્વરૂપાય,
 તેજોરૂપાય, તેજોમયાય, જયજયરૂદ્ર મહારૌદ્ર.
 ભદ્રાવતાર મહાભૈરવ કાલભૈરવ કલ્પાંતભૈરવ,
 કપાલ માલાધર, ખટવાંગ ખડગ ચર્મ પાશાંકુશ;
 ડમરૂ, શલ ત્રાપ બાણ ગદા શક્તિ, બિંદિપાલ,
 તોમર મુસલ મુદગર પાશ પરિધ બુશુંડી શતધ્વી.
 ચક્રાઘાયુધ લિપણુકર સહસ્રમુખ, દંષ્ટ્રા કરાલવદન,
 વિકટાદ્ધાસ, વિસ્ફારિત બ્રહ્માન્ડ મંડલ;
 નાગેન્દ્ર કુંડલ નાગેન્દ્ર હાર નાગેન્દ્ર વલય,
 નાગેન્દ્ર ચર્મધર મૃત્યુંજય ત્ર્યંબક ત્રિપુરાંતક.
 વિશ્વરૂપ વિરૂપાક્ષ વિશ્વેશ્વર વૃષભવાહન,
 વિષ વિભૂષણ વિશ્વતોમુખ સર્વતો રક્ષરક્ષ;
 માં જ્વલજ્વલ મહા મૃત્યુમય મૃત્યુભય,
 નાશય નાશય ચાર ભય મુક્તાદ્યોત્સાદ્ય.

વિષ સર્પભયં શમય શમય ચોરાન્મારય,
 મારય મમ શત્રૂનુચ્ચાત્યોચ્ચાત્ય, ત્રિશક્તેન વિદારય;
 વિદારય, કુઠારેણ લિધિલિધિ, ખડ્ગેન છિધિછિધિ,
 ખટવાંગેન વિપોથય વિપોથય, મુસલમેન.
 નિષ્પેષય નિષ્પેષય, બાણૈઃસંતાપ્ય સંતાપ્ય,
 રક્ષાંસિ બીષય, બીષયા, શેષભૂતાની વિદ્રાવય;
 વિદ્રાવય, કૂબ્જાંડ વૈતાલ મારીચ, બ્રહ્મારાક્ષસ ગણાન્,
 સંત્રાસય સંત્રાસય મમાભયં કુરુકુરુ વિતસ્તં.
 મામાશ્વાસયા શ્વાસય નરક મહાભયાન્મા મુદ્ધરોદ્ધર,
 સંજીવય સંજીવય ક્ષુતૃક્યાં મામાખ્યાય.
 યાખ્યાયય દુઃખાતુરં, મામાનંદયાનંદય શિવકવચેન,
 મામાચ્છાદયા, ચ્છાદય મૃત્યંજય ત્ર્યંબક.
 સદાશિવ નમસ્તે નમસ્તે !!!

આરતિ !

ૐ

જય ગંગાધર હર શિવ જય ગિરિજાધીશ—શિવ૦
 ત્વંમાં પાલય નિત્ય કૃપયા જગદીશ !
 હર હર હર માહાદેવ—૧
 કૈલાસે ગિરી શિખરે કલ્પ દ્રુમ વિપિને—શિવ૦
 ગુંજતિ મધુકર પુંજે કુંજ વને ગહને—હરહર૦ ૨

કોકિલ કુંજતિ ખેલતિ હંસાવન લલિતા—શિવ૦
 રચયતિ કલા કલાપં નૃત્યતિ મુદ્સહિતા—હરહર૦ ૩
 તર્મિભલ્લલિત સુદેશે શાલામણિ રચિતા—શિવ૦
 તન્મધ્યે હર નિકટે ગૌરી મુદ્સહિતા—હરહર૦ ૪
 ક્રીડાં રચયતિ ભૂપાં રંજિત નિજ મીશમ્—શિવ૦
 અલ્લાદિક સુર સેવિત પ્રણમતિ તે શીર્ષમ્—હરહર૦ ૫
 વિષુધ વધૂ અહુ નૃત્યતિ હૃદયે મુદ્સહિતા—શિવ૦
 કિન્નરગાનં કુરેતે સપ્ત સ્વર સહિતા—હરહર૦ ૬
 ધિનકત થૈ થૈ ધિનકત મૃદંગ વાજયતે—શિવ૦
 કવણુ કવણુ લલિત વેણુર્મધુરં નાદયતે—હરહર૦ ૭
 રૂણુ રૂણુ ચરણે રચયતિ નૃપુર મુજવલિતા—શિવ૦
 ચક્રાવર્તે ભ્રમયતિ કુરેતે તાં ધિકતામ્—હરહર૦ ૮
 તાંતાં હુપચુપ તાલં મધુરં નાદયતે—શિવ૦
 ભંગુચ્છાં શુક્લિનાદં લસ્ય કતાં કુરેતે—હરહર૦ ૯
 કર્પૂર છુતિ ગૌરં પંચાનન સહિતમ્—શિવ૦
 ત્રિનયન શશિધર મૌલે વિષધર કંઠં યુતમ્—હરહર૦ ૧૦
 સુંદર જટા કલાપં પાવક યુત ભાસમ્—શિવ૦
 ડમરૂ ત્રિશૂલ પિનાકં કર ધૃત નૃકપાસમ્—હરહર૦ ૧૧
 શંખનિનાદં કૃત્વા ઝલ્લારિ નાદયતે—શિવ૦
 નીરા જયતે અલ્લા વેદ રૂપાં પકતે—હરહર૦ ૧૨
 ધતિ મૃદુચરણ સરોજે હૃદિ કમલે ધૃત્વા—શિવ૦
 અવભોક્ત્યતિ મહેશં ઇશં અભિ નત્વા—હરહર૦ ૧૩

રૂંડ રચિત હિર માલા પન્નગ મુપ વીતમ્—શિવ૦
 વામ વિભાગે ગિરિન્ન રૂપં અતિ લક્ષિતમ્—હરહર૦ ૧૪
 સકલ શરીરે મનસિજ દૃત ભરમા ભરણમ્—શિવ૦
 ઇતિ વ્રપલ પ્વજ રૂપં તાપત્રય હરણમ્—હરહર૦ ૧૫
 ધ્યાનં આરતિ સમયે હૃદયે ઇતિ દૃત્વા—શિવ૦
 રામત્રિ જટાનાથં ઇશં અભિ નત્વા—હરહર૦ ૧૬
 મંગિત મેવં પ્રતિદિન પદ્મં યઃ કુરેતે—શિવ૦
 શિવ સાયુજ્યં ગચ્છતિ ભક્ત્યાયઃ શ્રુણ્વેતે—હરહર૦ ૧૭

આરતિ.

અભિ કુલ કોમલ આલે ધૃત મૌક્તિક માલે,
 સ્તનયુગ નિજિત તાલે ક્ષીરાં ભુદ્ધિ આલે—
 કાશ્મીરાંકિત બાલે નાસિત ભવ બાલે.
 લીલા મર્દીત કાલે શરણાંગત પાલે;
 જ્ય દેવી જ્ય દેવી જ્ય માતઃ કમલે,
 દ્રુત બંજુનદ વિમલે સુરનુત પદ કમલે!—૧
 કમલ દલાયત નયને શશિ નીલ શુભ વદને,
 સિંહ વિરાજીત ગમને હીરા અભિ રદને;
 મુનિજન વિરચીત નમને દૃત રાક્ષસ કદને,
 કોકીલ મંજુલ ગદને વિપ્લવરઃ સદને—૨
 નાગાઘંકીત મસ્તક ભુવનાવન સકટે
 પ્રાશન ભાજન ખેટાદીક દૃત કર યુક્ટે,
 દૃત કર વીર નિવાસે રિપુ મર્દન સકટે;
 શુક નાસા સંમ નાસે તારિત નિજ ભંકટે—૩

અધર વિનિર્જિત ઝિંબે વિશ્વ સ્તુત રૂપે,
 પૃથુતર આર નિતંબે કૃત દાનવ કોપે;
 બ્રૂણત મન્મથ આપે નિજ જનતલ્હત તાપે,
 દાણ જ્યોતીવિદાન પ્રણમતિતલ્હત તાપે—૪

૫૩

શ્રી સ્તોત્ર.

—૦૦૦૦૦૦૦—
 યેમટો-તાલ દાદરે.

નમું નિરંજની નારાયણી—અંબે૦

પાહિમામ્ પાતુ પારાયણી—અંબે૦

ક્ષમા કર લગવતિ અંબા ક્ષમાશીલ પરાતપરે નારાયણી,
 શુદ્ધ સત્વ સ્વરૂપીણી પરિવર્જિતે કોપ પારાયણી—૧
 ઉપમે તું સર્વ સાધ્વીનાં દેવીનાં દેવ પૂજિતે નારાયણી,
 તારા વિના જગત સર્વ મૃત્યુતુલ્ય નિષ્ફલ દીસે પારાયણી—૨
 સર્વ સંપત સ્વરૂપ તું સર્વમાં સર્વરૂપીણિ નારાયણી,
 રાસેશ્વરી અધિષ્ઠાત્રી દેવી તું તું કલા સ્ત્રી સર્વ પારાયણી—૩
 ક્ષીરોદે સિન્ધુકન્યકા મા તું કૈલાસે પાર્વતી નારાયણી,
 સ્વર્ગે તું મહાલક્ષ્મી મર્ત્યલક્ષ્મી ભુતલમાં મા પારાયણી—૪
 દેવોમાં દેવી સરસ્વતી માતા વૈકુંઠે લક્ષ્મી નારાયણી,
 ગંગા તું તુલસી તું સાવિત્રી દેવી બ્રહ્મલોકમાં પારાયણી—૫
 કૃષ્ણ પ્રાણાધિ દેવી તું માતા ગોલોકે રાધા નારાયણી,
 વંદાવન વન વનમાં વિશ્વરાસે તું રાસેશ્વરી પારાયણી—૬

કૃષ્ણ પ્રિયા તું ભાંડીરે ચંદ્ર ચંદન કાનનમાં નારાયણી,
 વિરજા ચંપક વને તું માતા શતશૃંગે સુન્દરી પારાયણી—૭
 પદ્માવતી પદ્મવનમાં માલતી માલતી વને નારાયણી,
 કુંદવતી તું કુંદવનમાંહી સુશીલા કેતકી પારાયણી—૮
 કદંબકાનનમાં કદંબમાલા તું રાજ્યલક્ષ્મી રાજ્યગેહે નારાયણી,
 ભુવન ભુવનમાં તું ગૃહલક્ષ્મી રાજ્ય દેવી પારાયણી—૯
 પીડે ધ્વજાન્ડે ચૌદે ભુવનમાં વ્યાપી શાશ્વત નારાયણી,
 વિદ્યા અવિદ્યા માયા પ્રકૃતિ શક્તિ શ્રીરાજે પારાયણી—૧૦
 પ્રાણ લોચનમાં જ્યોતિર્ણે તું જીવન જગાવે નારાયણી,
 આબો રણી રણછાડો મા ચરણે રાખે પારાયણી—૧૧

૫૪

ગઝલ.

નમસ્તેસ્તુ મહામાયે શ્રી પીઠે સુરપૂજિતે !
 શંખચક્ર ગદા હસ્તે મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૧
 નમસ્તે ગરૂડા રૂઢે કાલાસુર ભયંકરિ તું,
 સર્વ પાપ હરે દેવી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૨
 સર્વજ્ઞે સર્વ વરદાયી સર્વ દુષ્ટ ભયંકરિ તું,
 સર્વ દુઃખ હરે દેવી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૩
 સિદ્ધિ ભુદ્ધિ પ્રદે દેવી ભુક્તિ સુક્તિ પ્રદાયિની,
 મંત્ર મૂર્તિ સદા દેવી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૪
 આઘ અંત રહિત દેવી આઘ શક્તિ મહેશ્વરી,
 યોગ જે યોગ સંબુતે મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૫

પદ્માસન સંસ્થિતે દેવી પરબ્રહ્મ સ્વરૂપીણી,
 પરમેશિ જગત્પાત્રી તુ મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૬
 શ્વેત અંબર ધરે દેવી નાનાલંકાર ભૂષિતે,
 જગત્સ્થિતે જગન્માતા મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૭
 સકલ દુનિયા તાણું નવ સકલ મંત્રો તાણું સત્વ,
 રટે રણુછાડ મહાલક્ષ્મી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૮

૫૫

ગઝલ.

શ્વેત પદ્માસના દેવી શ્વેત પુષ્પોજ શાલિતા,
 શ્વેત અંબર ધરા નિત્યે વન્દુ મા શારદા અંબે—૧
 શ્વેતગંધા અનુલેપન શ્વેત અક્ષી સોહે સુન્દર,
 શુકલ વસ્ત્રો દીપે અંગે વન્દુ મા શારદા અંબે—૨
 શ્વેત ચંદન ચર્ચિતા વિમળ તું વિશ્વ વરદાયા,
 સિદ્ધ ગંધર્વ રૂપિ સ્તવતા વન્દુ મા શારદા અંબે—૩
 જગધાત્રી અધિષ્ઠાત્રી તુહી મા સરસ્વતી દેવી,
 મળે ભજતાં વિદ્યા સિદ્ધિ વન્દુ મા શારદા અંબે—૪
 જપે જેને વિધીશક પદ્મહસ્તા સરસ્વતી શ્રી,
 કરે મા વાસ જિજ્ઞાસે વન્દુ રણુછાડ જય અંબે—૫

૫૬

ગઝલ.

પદ્મે પદ્મ પદ્માશાક્ષિ જયત્યં શ્રીપતી પ્રિયે,
 જગન્માતર્મહાદેવી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧

દધિ સંસાર તારીણિ નમસ્તુભ્યં સુરેશ્વરી,
 દયાનીધિ હરિ પ્રિયે વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 પદ્માક્ષયે નમસ્તુભ્યં નમસ્તુભ્યં શિવ પ્રિયે,
 દુઃખદહની દ્રારીદ્રહરણી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
 સર્વભૂત હીન અર્થાય વસુ વૃષ્ટિ સદા કરન્ને,
 જગન્માતર્નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
 કૃપાવંતી નમસ્તુભ્યં દયાવંતી નમસ્તુભ્યં,
 નમું વિશ્વેશ્વરી આઘ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
 અંતરની વાત મા જાણો દયા દીક્ષમાં કંઈ આણો,
 મુકીને મન નજરાણો વન્દે રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૫૭

ગઝલ.

નમું ક્ષીર અખ્ધી નંદીની નમું ત્રૈલોક્ય ધારીણી,
 શશિ વક્રં નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 રક્ષ મા હું શરણાંગત છું રક્ષ તું દેવી દેવેશી,
 દેવ દેવેશ વલ્લભે મા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 દ્રારીદ્રે ત્રાહી ત્રાહી છું કરો મમપર કૃપાલક્ષ્મી,
 ચરણમાં આવીને પડીઓ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
 નમું ત્રિલોકની જનની નમું ત્રિલોક પાવની મા,
 નમે પદ્માદયો સુર નિત્ય વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
 જગતઆનંદ દાયીની નમું વિષ્ણુ વિલાસીની,
 જગત હિતેષ્ણી દેવી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
 આર્તિ હન્ત્રી નમસ્તુભ્યં રમા સમૃદ્ધિ ભરો મમ ધર,
 છોડી ભવબંધ રણુછોડો વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૬

૫૮

ગઝલ.

પદ્મવાસે નમસ્તુભ્યં ચપલાયૈ નમો નમઃ
 ચંચલાયૈ નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 લલિતાયૈ નમો નમઃ નમઃ પ્રણમ્ય જનનિ મા,
 કરો રક્ષા તમે મારી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 પરિપાલન કરો મારું ચરણુ તુજ શરણું છે સાર,
 કમલે કમલાનને દેવી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
 ત્રાહી ત્રાહી છું મહાલક્ષ્મી પરિત્રાણુ પરાયણુ મા,
 અભય આપો અધિષ્ઠાત્રી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
 પંડીનાઇ શોભે નવ સારી ન શોભે ગુણુ નર નારી,
 ન શોભે શિલ્પ લક્ષ્મી વિણુ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
 રૂપ લક્ષ્મીથી રાજે છે શીલ્પ લક્ષ્મીથી છાજે છે,
 પુરૂષ શ્રીથી બિરાજે છે વન્દે રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૫૯

ગઝલ.

અમી દષ્ટિની જો વૃષ્ટી મીઠી માનવ તણી શૃષ્ટી,
 જીવન શૃંગાર તું લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 પાપથી મુક્ત નરનારી હશે મીઠી નજર તારી,
 મળે નૃપ માન હરબારી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨

હોય ગુણ હિણ જે ગુણવાન શીલહિણ નર અને શિલવાન,
અભાગી થાય ભાગ્યવાન વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
ભૂષણ છે રૂપનું લક્ષ્મી, ભૂષણ છે કુલનું લક્ષ્મી,
ભૂષણ વિદ્યાનું છે લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
જીવન ભૂષણ છે લક્ષ્મી ભૂષણ છે સર્વનું લક્ષ્મી,
જગત ભૂષણ છે લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
નિરાધાર દીન ક્રુધાતુર છું સાધન હીન રંક આતુર છું,
કૃપા કટાક્ષ કર દેવી વન્દે રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૦

ગઝલ.

તુંહી જનની જગત લક્ષ્મી તુંહી પિતા જગત લક્ષ્મી,
તુંહી બાતા જગત લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
સખા તુંહી જગત લક્ષ્મી તુંહી વિદ્યા જગત લક્ષ્મી,
ત્રાહી ત્રાહી હું મહાલક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
ત્રાહી ત્રાહી સુરેશ્વરી હું ત્રાહી ત્રાહી જગન્માતા,
હારીદ્રે ત્રાહી ત્રાહી શ્રી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
નમસ્તુભ્યં જગધાત્રી વિધાત્રી મા નમો નમઃ,
ધર્મ ખ્વજે નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
સંપતિ દાયીની લક્ષ્મી વિજય વરદાયિની લક્ષ્મી,
હારીદ્ર દધીમાં કુખ્યો વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
હવે ઉદ્ધાર કર સાહી દયા કર દેવી તું પાહી,
નમે રણુછોડ તો ત્રાહી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૬

૬૧

ગઝલ.

જનુનિ જગતની જગો ત્રાહીમા તંદ્રાને ત્યાગો,
 નથી ઘરમાં કંઈ ધાગો વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 શરણુ નવ અન્યકો માતા સત્ય છે સત્ય મુજ માતા,
 હરિ પ્રિયે કરો શાતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 સ્તવી મુનિ અગસ્તે મા સ્તવે રણુછોડ જ્યજ્ય મા,
 કરો ઉદ્ધાર મારો મા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
 કુખ્યો મંસારમા માતા કુખ્યો છું રણુમાં માતા,
 નથી મા તુજ વિણુ ત્રાતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
 ચરણમાં આવીઓ માતા શરણુમાં રાખજો માતા,
 વરણુમાં હું નથી માતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
 નથી બુદ્ધિ હવે મારી નથી શુદ્ધિ હવે સારી,
 જપું જીલ નામ ઉચ્ચારી વન્દે રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૨

ગઝલ.

અઠાણી વૈષ્ણવી ભદ્રા પડ બુનં ચતુર્ભુખી,
 ત્રિનયની તારીણી તુહી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 ત્રિશુલ ધારીણિ શ્રી દેવી સ્તવે સુર શક્તિ સેવી,
 કથા કોને કરમ કહેવી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 પદ્મ ચક્ર મદાધારી પીતામ્બર સોહે મા વારી,
 નાનાબંકારે બલિહારી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩

તેજ પુંજ ધરા ધાત્રી અખીલ તું વિશ્વ અધિષ્ઠાત્રી,
વિધી જીવ જગત વિધાત્રી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
આકારે પ્લહરૂપીણી ઓંમકારં વિષ્ણુ મોહિનિ,
સિદ્ધિ લક્ષ્મી પરા લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
લક્ષ્ય લક્ષ્મી નમોસ્તુતે શક્તિ માલા નમોસ્તુતે,
અમૃતાનંદ નમોસ્તુતે વન્દે રણુછાડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૩

ગઝલ.

પ્રથમે ત્ર્યંબકાગૌરી દ્વિતિયે વૈષ્ણવી દેવી,
તૃતિયે કમળા પ્રોક્તા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
ચતુર્થે સુર સુન્દરી શ્રી પંચમે વિષ્ણુપત્ની મા,
પદ્મમાં વૈષ્ણવી તુંહી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
સપ્તમે મા વરા રોહા અષ્ટમે વરદાયિની,
નવમે ખડગ ત્રિશુલા મા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
દશમે દેવ દેવતા તું એકાદશે સિદ્ધિ લક્ષ્મી મા,
દ્વાદશે લલિતાત્મિકા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
કરો કલ્યાણુ જય માતા ભરો શાન્તી નીતિ માતા,
હરો દુઃખ ત્રાસ મમ માતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
નથી આધાર કંઈ મારો જનેતા તન આ તારો,
હોમો કરજોડી બિચારો વન્દે રણુછાડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૪

ગઝલ.

એહો આનંદ મુજ મનમાં અહા શાન્તિ થઇ તનમાં,
 જનુની જગતી જગમાં વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૧
 જાણે છે તે બધી તનની માણે છે તે બધી મનની,
 આણે છે દીક્ષ દયા જનની વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૨
 વાહ વાહ છે ધન્ય ધન્ય એ મા, માતું મા એકજ છે મા,
 ખીજ મંસારના સૌ વા વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૩
 રાજે જે શ્રી પદ્મ વનમાં કદંબ શિખરે ભુવન રાજ્યે,
 કુંજરે રવેતે અશ્વયુતે વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૪
 યુગલ વૃષે અને યજ્ઞે યૂપ રિચતે વિરાજે છે,
 શંખમાં દેવકુલે મા વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૫
 નરેન્દ્ર ગૃહ ગંગા તીરે ગોકુલમાં શ્રી સુહાવે છે,
 વસો મા નિત્ય મમ ભુવને વન્દે રણુછોડ મહાસક્તી—૬

૬૫

ગઝલ.

ઘોરરૂપે મહારાવે સર્વ શત્રુ ભયંકરિ મા,
 આઈ ભક્તોને વરદાયી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૧
 સુરાસુર અચિંતે દેવી સિદ્ધ ગન્ધર્વ સેવિતે,
 પાપ જડતા હરો દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૨
 જટા જૂટ સમાયુક્તે લોલ જિજ્ઞાન્તકારિણિ,
 દુત ભુદ્ધિ કરે દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૩

સૌમ્ય ક્રોધ ધરે રૂપે ચંડ રૂપે નમોસ્તુતે,
 સૃષ્ટિ રૂપે નમસ્તુભ્યં ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૪
 જડાનાં જડતાં હન્તિ ભક્તાનાં ભક્ત વત્સલે મા,
 મૂઢતા હરે મમ દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૫
 હૂં હૂં કરમયે દેવી બલિ હોમ પ્રિયે નમઃ આધ,
 ઉત્તારે નમો નિત્યં ત્રાહિ રણુછોડ ચર્ણુ વન્દુ—૬

૬૬

ગઝલ.

શુદ્ધિ દેહિ યશો દેહિ કવિત્વં દેહિ દેહિ મા.
 મૂઢત્વં હર મમ દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૧
 તુહી સિદ્ધી તુહી સ્વધા તુહી સ્વાહા સુધા તુહી,
 તુહી મા લોક પાવની શ્રી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૨
 સંખ્યારાત્રી પ્રભા મૂર્તિ મેધા શ્રદ્ધા સરસ્વતી તું,
 યત્ર વિદ્યા મહાવિદ્યા ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૩
 ગુણા વિદ્યા આત્મવિદ્યા વિમુક્તે ફલદાયિની,
 ક્ષીરસાગર સુતા માતા ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૪
 જન્તજન લોકની અંબા દેવ દેવો હરિઃ પિતા,
 તુહિ વિષ્ણુ જગત વ્યાપ્તં ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૫
 કથે શું મૂર્ખ ગુણ તારા નથી દીનમાન શુભ મારા.
 જપે રણુછોડ જપ તારા ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૬

૬૭

ગઝલ.

શ્રીમદ સૌભાગ્ય જનનિ મા સ્તવું લક્ષ્મી સનાતની મા,
 સર્વ કામ ક્ષા વ્યાપ્તિ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 સાધનૈક સુખાવહામ સ્મરામિ નિત્ય દેવેશિ,
 ત્વયા પ્રેરિત માનસ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 ધરી આજ્ઞા શિરે તુજ મા ભજામિ પરમ ઇશ્વરી મા,
 સમસ્ત સંપત સુખદા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
 મહાશ્રિયં સમસ્ત કલ્યાણુ કરો મહાશ્રિયમ મમ દેવી,
 સમસ્ત સૌભાગ્ય કર આર્ધ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
 મહાશ્રિયં ભજુ માતા જ્ઞાન કરી મહાશ્રિયમ્,
 વિજ્ઞાન સંપત મા સુખદા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
 સનાતન વિચિત્ર વાણી કરો ભુતોમાં મનહરણી,
 ગુણાનુવાદ ગાવામાં વન્દુ રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૮

ગઝલ.

અનન્ત આનંદ સુખદાતા નમું ભૂતિ કરી હરિ પ્રિય,
 સર્વ ભૂતાન્તર સંસ્થિતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 વિશ્વરૂપા તું ભુતેશ્વરિ શરણુ તુજ પાદ પંકજમાં,
 નમું આનંદ ધરીશ્રી નિત્ય વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 દ્રારીદ્ર દુઃખ અધહારી નિવારી તમ શરણુ રાખો,
 ચરણુમાં આવું મા આજે વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩

દીનાર્તિ છેદન હેતુ ભૂત કરો કૃપા કટાક્ષ આઈ,
અમિ દષ્ટિ અભિસિંચન વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
સુધા કર્ણા દયા દષ્ટિ કરી અંગે ! હરો કષ્ટિ,
દ્રવો મમ રંક ધર શ્રુષ્ટિ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
હૃદયગત શોક આ ભવના હરો કષ્ટો સમસ્ત દવના,
શરણ તવ પદ્મપદ યુગલે વન્દુ રણુછાડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૮

વસંત.

શાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ શરણાગત રક્ષણાયૈ,
કાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ કમનીય ગુણાશ્રયાયૈ;
ક્ષાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ દુરિત ક્ષય કારણાયૈ,
ધાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ ધનધાન્ય સમૃદ્ધિદાયૈ !
શક્ત્યૈ નમોઽસ્તુ શશિ શેખર મંસ્તુતાયૈ,
સન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ રજનીકર સૌદરાયૈ;
ભક્ત્યૈ નમોઽસ્તુ ભવસાગર તારકાયૈ,
મત્યૈ નમોઽસ્તુ મધુસુદન વલ્લભાયૈ.
લક્ષ્મ્યૈ નમોઽસ્તુ શુભ લક્ષણ લક્ષિતાયૈ,
સિદ્ધ્યૈ નમોઽસ્તુ સુર સિદ્ધ સુપૂજિતાયૈ;
ધૃત્યૈ નમોઽસ્તુ સ્તવમિત દુર્ગતિ ભંજનાયૈ,
ગત્યૈ નમોઽસ્તુ વર સદગતિ દાયકાયૈ !
દેવ્યૈ નમોઽસ્તુ દિવિ દેવગણા ચિંતાયૈ,
ભૂત્યૈ નમોઽસ્તુ ભૂવનાર્તિ વિનાશનાયૈ;
દાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ ધરણીધર વલ્લભાયૈ,
પુષ્ટ્યૈ નમોઽસ્તુ પુરુષોત્તમ વલ્લભાયૈ !

ઉપેન્દ્ર.

સુતીવ્ર દ્રારિદ્ય વિદુઃખ હન્ચ્યૈ,
 નમોઽસ્તુતે સર્વ ભયાપ હન્ચ્યૈ;
 શ્રી વિષ્ણુ વક્ષઃસ્થલ સંસ્થિતાયૈ,
 નમો નમઃ સર્વ વિભૂતિદાયૈ !

૭૦

માલીની.

જયતુ જયતુ લક્ષ્મી લક્ષણાલંકૃતાંગી,
 જયતુ જયતુ પદ્મા પદ્મ સદ્મા ભિવન્દ્યા.
 જયતુ જયતુ વિદ્યા વિષ્ણુ વામાંક સંસ્થા,
 જયતુ જયતુ સમ્યક્ સર્વ સંપત્કરી શ્રી.
 જયતુ જયતુ દેવી દેવ સંધ્યા ભિપૂજ્યા,
 જયતુ જયતુ ભદ્રા ભાર્ગવી ભામ્ય રૂપા.
 જયતુ જયતુ નિત્યા નિર્ભળ જ્ઞાન વેદ્યા,
 જયતુ જયતુ સત્યા સર્વજ્ઞતાન્તરસ્થા.
 જયતુ જયતુ રમ્યા રતન ગર્ભાન્તરસ્થા,
 જયતુ જયતુ શુદ્ધા શુદ્ધ જમ્બૂનદાભા.
 જયતુ જયતુ કાન્તા કાન્તિમન્દા સિતાંગી,
 જયતુ જયતુ શાન્તા શીઘ્રમાગન્ધ સૌમ્યે.

ઉપજાતિ.

યસ્યાઃ કલાયાઃ કમલોદ્ભવાદ્યા,
 રૂદ્રાશ્વશક પ્રમુખાશ્ચ દેવા;
 જીવન્તિ સર્વેઽપિયશક્ત યસ્તે,
 પ્રજુત્ય માતાઃ પરમાયુષસ્તે !

૭૧

॥ શિવ અષ્ટોત્તર શત નામ સ્તોત્રમ્ ॥

ગઝલ.

જય શંભો વિભો રૂદ્ર સ્વયંભો જય જય શંકર,
જય ઇશ્વર જય ઇશાન જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૧
જય સર્વેશ જય કામદ નીલકંઠ જય શ્રીદ શ્રીકંઠ,
જય ધૂર્જટે અષ્ટમૂર્તે જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૨
અનન્તમૂર્તે મહામૂર્તે જયાનંધ પાપ હરા અનંગ,
નિર્મળા ભંગનાશન જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૩
જયત્વં ત્રિદશાધાર ત્રિલોકેશ ત્રિભોગ્યન,
જયત્વં ત્રિપથાધાર જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૪
ત્રિમાર્ગ ત્રિભિર્ર્જિત ત્રિપુરારે ત્રિધામૂર્તે,
જયૈકત્રિ જટાત્મક જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૫
શશિશેખર ચક્ષેશ પશુપાત્ર શિવામ્રિય શિવાત્મક શિવ,
શ્રીદસુહૃદ્ચ્છીશતનો જય, સર્વ સર્વેશ ભૂતેશ હર શિવ!—૬

૭૨

ગઝલ.

ગિરિશ ત્વં ગિરીશ્વર જ્યોત્સ્ન્ય ભીમેશ,
ભવ ભર્ગ્ગ જય પ્રભો હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૧
જય દક્ષાધ્વર ધ્વસ્ત અન્ધક ધ્વંસકારક,
રૂઢ માલિન્કપાલિત્વં હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૨

ભુજંગા જિનભૂષણ દિગમ્બર જય દિશાનાથ,
 બ્યોમકેશ ચિતાંપતે હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૩
 જયાધાર નિરાધાર ભરમાધાર ધરાધર જય,
 દેવ દેવ મહાદેવ હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૪
 દેવ તેશાદિ દૈવત વન્હિ વીર્ય જય સ્થાણો,
 જયા યોનિજ મંભવ હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૫
 ભવ શર્વ મહાકાશ ભરમાગં સર્પ ભૂષણ,
 અમ્બક સ્થપતે રણુછોડ હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૬

૭૩

ગણેશ.

વાચાંપતિ જગતપતિ શિપિવિઠ વિરૂપાક્ષ,
 જયસિંગ વૃષધ્વજ જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૧
 નિલ્લોહિત પિંગાક્ષ જય ખટવાંગ મંડન,
 કૃત્તિવાસ અહિભુજ્ય જયજય વન્દુ હરહર શિવ—૨
 મૃડાનીશ જટામ્બુભૂત જગદ્ભ્રાતર્જગન્માન,
 જગત્તાત જગદ્ગુરો જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૩
 પંચવક્ત્ર મહાવક્ત્ર કાલવક્ત્ર ગગનચલુત,
 દશગ્રાહો મહાગ્રાહો જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૪
 મહા વિર્ય મહામત્ર અધોર ઘોર વક્ત્રવં,
 સઘોગત ઉમાપતે જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૫
 સદાનન્દ મહાનન્દ નન્દમૂર્તે જય ઈશ્વર,
 નામ અષ્ટોત્તર શતં જપે રણુછોડ હરહર શિવ—૬

૭૪

ગઝલ.

સરસ્વતી ચેતના આઈ હૃદય વાસિની જ્ય માઈ,
પ્રિય હૌં કંઠપદ્મ યોનિ વન્દુ મા શારદા અંગે—૧
મતિદા વરદા યશદા સર્વ કામ ફલ પ્રદા,
કેશવ પ્રિયે વિષ્ણુ હસ્તે વન્દુ મા શારદા અંગે—૨
વેં હૌં મંત્ર પ્રિય તુજ કુમતિ પ્વસિની દેવી,
સ્વયં પ્રદાશિની તુહી વન્દુ મા શારદા અંગે—૩
નિરાશમ્યામ્ નિરંજનીમા તિમિરહારીણિ જ્ઞાનદાતા,
આદિત્ય મંડલમાં લીનાં વન્દુ મા શારદા અંગે—૪
જન પ્રિયા દેવી વાગીશ સુ મહોદય સુહાસિની,
આત્માનંદ દર્શયા માસ વન્દુ મા શારદા અંગે—૫
શરદ શશિ સમ તુજ કાંતિ કરો મા સુખ ને શાંતી,
રૂપી રણુછોડ હરો બ્રાન્તી વન્દુ મા શારદા અંગે—૬

૭૫

માલકોષ—૬ખ.

વન્દુ મંમાયા વાહ તારી માયા,
અજળ જાદુ કાયા ગજળ જાદુ છાંયા—૧
વિવિધ વિશ્વરંગે વિવિધ સંગ અંગે,
દુનિયા બધી આ મા તારી માયા—૨
ધડીમાં હસાવે ધડીમાં ફસાવે,
ધડી સંગ રંગે રસીલી શું કાયા—૩

ઘડી પ્રેમ તરંગે ઘડી વહેમ વ્યંગે,
 મદન મસ્ત જંગે રમે રંક રાયા—૪
 ઘડી આંખ પાણી ઘડી નાક તાણી,
 કરે પાણી પાણી મધુરી શી માયા—૫
 ઘડીમાં તું રાગે ઘડીમાં વિરાગે,
 લગન અંગ લાગે લજે ધ્વજ માયા—૬
 ઘડી દે સમાધી ઘડી દે ઉપાધી,
 ઘડી આધી વ્યાધી ઘડી રામ રાયા—૭
 જય માત માયા જપું માત માયા,
 વસા રંક રણછોડ દે મુક્તિ માયા—૮

૭૬

(હવે મને હરી નામનો નેહ લાગ્યો—એ રાગની ઢબ)
 અર્થોમાં ભુડી ઇંદ્રીએ ક્યાં સુધી હરખાશો ?
 વિષયોમાં ભુડી અંધ બની પસ્તાશો રે—૦
 રમી રાત દીન રંગે નાંખ્યું હલાવી,
 કાયા મંદીર આ સારું;
 ચડી મહા મદન જંગે ફંદે પુલાવી,
 ખાખ કર્યું મન મારું રે—અર્થોમાં ૦
 ફરી લવ ધર ફેરા ચાક્યા ચરણ આ,
 હવે પારે જઈને રહો જંપી,
 ચોળા ચોળાને ચીકણું કરી હસ્ત નાંખ્યું
 હવે તાળી પાડો કંપી રે—અર્થોમાં ૦

ખાધુ પીધું ને દાઢયું પાર વિનાનું,
હવે ગુદ બંધ થા વિસારી,
પાણી પીને જોખ્યું મુતર ઉપસ્ય તેં,
હવે સમો જાને વિચારી રે—અર્થોમાં૦

હસી હસી ભાવે મુઘ્યા ઘસી ઘસી કોઘે રૂંધ્યા,
હવે ગુણ શ્રીના ગા વાળી,
કરજોડી કરગર કોડે કર્મેન્દ્રીઓ માડી,
બધું થયું વાને પાણી રે—અર્થોમાં૦

સોચું ને જૂઠું કંપનું કોડે કાન સાંભળ્યું,
હવે ભજન મુણ મેલા,
જૂઠું ખાધુ ને એક પીધું જીભલાડી,
હવે શીઠ કાઢે તું ઘેલા રે—અર્થોમાં૦

મુંગધી જોખન પ્રલની સૂંઘી ખુમ નાક તેં તો,
હવે ચરણ સુંઘ શ્રીના માની,
આર્શિગન સ્પર્શે સુંદર ત્વચા સુખ પામી,
નિદ્રા લે મંદીર મન માની રે—અર્થોમાં૦

જોષ લે જંજળ જગની જોષ લે જીવન તારું,
જોષ લે ચક્ષુ જરા જીવાની,
ભવદ્વની વહી વાંચી વંચાવું તુજને પ્રેમે,
જોજો થાતી દીવાની રે—અર્થોમાં૦

માયા સિન્ધુમાં બિન્દુ સંસાર છે આ,
 બિંબ પ્રતિબિંબ વૃત્તિ તારી,
 કેડો મનનો મુકી જ્ઞાનેન્દ્રી લય પામો,
 અંબામાં ચિત્ત પ્રીત ધારી રે—અર્થોમાં૦
 માયાને કાયા સુત બંધુ જાયા,
 વૈભવને સાલ્યબી મુકી,
 સગા મંબંધી રણુછોડ સ્વારથના છતમાં છાંડો
 અંબે અંબે ગાઓ યુકી રે—અર્થોમાં૦

૭૭

(જસોદાના જાયા ડાહ્યા સુભદ્રાના વીરા રે—એ રાજ.)

કંચન વરણી કાયા માયા મોહીનીની કાચી રે,
 જગદંબા મંભાયા અંબે બહુચરીની સાચી રે;
 દુનિયા દરિયે સંતો તરિયા ધર્મ નીતિ વાંચી રે,
 ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦
 જૂહી જીવન રીતડી જૂહા જગના લોક,
 જૂહી જગની પ્રીતડી જૂહી પાછળ પોક;
 પડદે રોતા ખાય છે એવો મુઆનો શોક,
 ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦
 ઘડી હસીને બેસવું ઘડી આંખમાં રોષ,
 ઘડી ખાતા બેસવું ઘડી આવે મન દોષ:
 ઘડી ગવે ડોકવું ઘડી હાશ સંતોષ,
 ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦

લોભે જડતી જુતીઓ કોવે જાંતા દામ,
 મોહે હાથ ધરી મરે છાતી કુટાવે દામ;
 મદમાં માન ગુમાવતા મુખકુ થાતું શામ,
 ચેતો રે-હારે આપણા—કંચન૦
 જાણી જોઈને કુચ્છવું જાણી કરવું પાપ,
 જાણી કંદે નાચવું જાણી ખાતી ધાપ;
 ખતા ખાવા ખાંતથી લઈ સ્વારથ સંતાપ,
 ચેતો રે-હારે આપણા—કંચન૦
 સમજે તો આ સમય છે સમજે પામે જ્ઞાન,
 સમજી શાંતી સાધીને દુર કરને અજ્ઞાન:
 વન્દુ રણુછોડ અહુચરી હજી ન આવે સાન,
 ચેતો રે-હારે આપણા—કંચન૦

૭૮

(દાસ પરે દયા લાવો રે-એ રાગ.)
 વહારે વહેલા આવો રે—મંમાયા અંખે૦
 દુઃખીને આમ ન તાવો રે—મંમાયા અહુચર૦
 કર્મ પાપની પોકો લાધી,
 લવલવ અધન આધી વાધી,
 જંગળે નવ ગભરાવો રે—મંમાયા અંખે૦
 ધનના ઉંધા કરી ધંધા,
 છતી આંખથી અતી મા અંધા,
 લોભે લુટી કર્યો આવો રે—મંમાયા અહુચર૦

કામ ક્રોધ મદ મોહો ઘેરી,
 સગલ વ્હાણા સૌ કરીઆ વેરી,
 જેરી કરી જીંદગી દયા લાવો રે—મંમાયા અંબા૦
 હરતાં ફરતાં કરૂં પાપો,
 લાજઅની મારૂં ધાપો,
 ખત્તા ખાઈ લીધો પાપ લ્હાવો રે—મંમાયા અહુચર૦
 થયો દુઃખી પશુ જાતુ ન જૂઠું,
 જૂઠે જીવન થયું એકું,
 પટકી શીર વિનવું મયા લાવો રે—મંમાયા અંબે૦
 ખની અંધ નવ જોયું સારે,
 મનથી વિચાર્યું ન મારૂં,
 કર્મે કુટાઈ થયો આવો રે—મંમાયા અહુચર૦
 લક્ષિત મુક્તિ માં આપો,
 ધર્મે નીતિ દીક્ષમાં સ્થાપો,
 દેવી દીક્ષ સિન્ધુ કહાવો કહાવો રે—મંમાયા અંબે૦
 વન્દે રણછોડા પાપી,
 નાંખો લવ અંધન કાપી,
 મારો મા તુજ પર એક દાવો રે—મંમાયા અહુચર૦

૭૬

ધનાશ્રી.

એ ઘડીનો મહેમાન—અહુચર૦
 શા કરૂં હું ગુણ ગાન—અંબે૦
 ધ્યાન ધરૂં હું જ્યાં અંતરમાં ત્યાં તું ધરતી ધ્યાન,
 પગ દર્શ ઉતરૂં પારે તારે આવી દેતી સન્માન—૧

ભજન પૂજન કરી બેટ ધરં જ્યાં ત્યાં તું કરતી દાન,
 ચોખા ચઢાવું સોને મઢાવે ખુશ કરી સન્માન—૨
 કાઠી મૂકે તો મહોરો આપે ખુશ્ખા લોચન કાન,
 કાંકરી સાકર અપેણ કરતાં મુખ ધરે પદ્માન—૩
 જેને જે જોઈએ તે આપે ભુખ્યા ન કોઈ મહેમાન,
 ખૂણે ખોચરે ખોળી ખવરાવે આપી શુદ્ધ ને સાન—૪ .
 જાપ જપુ જ્યાં પાપને બાળી દુર કરે અમાન,
 યાદ કરં કુખતા બગતામાં પ્રકટી બચાવે જન—૫
 શુદ્ધિ બગડતાં પાપ કરંતા આપે તમાચે ભાન,
 બાળકના મન મળી દુર કરતી સુરબી વત્સ સમાન—૬
 દારીદ્રશમની પાપ વિમોચની અંખે કરેણાનિધાન,
 તારી દયાનો પાર ન આવે ભાવ ભરી ભગવાન—૭
 નારદ કીન્નર શિર નમાવી નિત્ય ચિત્ત ગાતા ગાન,
 લીલા લક્ષી લક્ષ ન આવે રણછોડ હું નાદાન—૮

૮૦

ધનાશ્રી.

બજો સુંઝીનાં દાન—અહુચરી૦

ટજો એ નર નાદાન—અહુચરી૦

ગાલ બળવી ગાળે સભામાં આપું આમ હું ખાસ,
 વખત આવે લેવા જતાં પડે અંતરમાં ત્રાસ—૧
 વગર બોલાવે વચમાં બોલી આપે કંઈને આશ,
 ઉધાડવાનું પાકીટ આવે બગાડી મોં થાય લાશ—૨

ખાનદાની પેઢીની હોય ન બને મોટા ખાનદાન,
 વાતોમાં અધીરાઈ દાખવે કરણી ખર સમાન—૪
 બોલીમાં પકડાઈ ગયા તો ધ્રુજ ઉઠે તત્કાળ,
 ખાય ન જરીએ ઉઘે ન રાતે પડે પેટમાં ફાળ—૫
 ધરની ડુંચી ઐરી પાસે ઐરીના મા ચુલામ,
 લુલીને વશ થાતા પરતાઈ કરવી પડે સલામ—૬
 ચક્ષુ ન ધરમાં એક પાછનું બહાર બતાવે દમામ,
 વખત આવતાં મેં મંતાડી માથું ખણે હરામ—૭
 ચણે પાપ બીતરમાં ભરપુર લણે લાલચમાં દામ,
 ભણે જૂઠું નિંદા મન માની લણે શું આડે જામ—૮
 શ્વાન સમા નર ભટકે ઘર ઘર ઘટમાં ભરી અભિમાન,
 કરજોડી દહે છે રણુછોડો ભગવતી ધરજો દાન—૯

૮૧

ધનાશ્રી.

સખી જીવન પરમાણુ—અહુચરી૦

લે લાખેણા લ્હાણુ—અહુચરી૦

જન્મી જાણ્યું જગમાં તેણે માણ્યું કર્મ ઉપકાર,
 મરણુ પણુ તે નરનું ધન્ય છે જોયો દાનનો સાર—૧
 જાતે કમાયો જાતે ખાધું જાતે દીધું દાન,
 પરમારથ ભવ ભાતુ કરીને ગયો પામી સન્માન—૨
 બહાર બખરે હરતાં કરતાં ખુલા ચક્ષુ દાન,
 અંતરમાં અંતરને જોતાં દેતા ખાન ને પાન—૩

આંતરડી રોતી નિરખીને જાના દે ભંડાર,
 હૈયે આંખી પુન્ય અમૃતની વૃષ્ટી કરે હૃદયાર—૪
 જઈ ખવરાવે ખાંતે રંકને ઉઠાડે ધરી પ્યાર,
 આનંદે પંપાળે પિતા સમ ધન્ય વસા અવતાર—૫
 પૂર્વે દીધું આ ભવ લીધું પુન્ય કર્યું છે પ્રકાશ,
 અન્નમ્મ રંકની નાથ ધરી કર ઠાર્યા પેટ લઈ હાથ—૬
 પર ઉપકારે પરજન વહારે જોયા ન દીન કે રાત,
 મૂઠી વાળીને રંક હૃદયને મંત્રોખ્યા ભલી ભાત—૭
 કરી કમાણી જાણ્યું માણી હાથે આવે સાથ,
 આજ કર્યું તે ખરું રણુછોડા કાલનું જાણે નાથ—૮

૮૨

ખેમટો-તાલ દાદરો.

મા તે મા તું કહેવાય—નારાયણીં

ખીજો વા સંસારનો વાય—પારાયણીં

આઈ અખીત્ર તું આધાર વિશ્વનો ધરા ઉદક રૂપ તારું,
 ખીજ રૂપે સંસારને ધરતી જીવો કહે મા મા મારું—૧
 અહંમાં હું હું ઇદંમાં આ તું હું તું ત્વંમાં રહ્યો સાર,
 પુરૂષ પ્રકૃતિ માયા આનંદ બ્રહ્મ વિદ્યા અવિદ્યા અવહાર—૨
 રાગ વિરાગમાં ક્રોધ ને કામમાં મોહને લોભમાં સંસાર,
 વૃત્ત નિવૃત્તિ અજ્ઞાન જ્ઞાનમાં આનંદે નાચે થેષકાર—૩
 જુગ જનેતા જય જગદંબા સાગર ઉદર તુજ માત,
 મનની મનમાં તનની તનમાં જનની જનમાં વાત—૪

રમે જમે ને નાચે કુદે મા કુસ્તી મસ્તી કરે બાલ,
 લઢે વઢે ને મારે કુદે મા તો પણુ લેતી સંભાળ—૫
 ઘડી ઘડી પગલે ને ઝગલે પાપ કરે તો પણુ રોષ ન લગાર,
 લપ્પડ થપ્પડ ને લાતે તમાચે મારી કરે માફ નિરધાર—૬
 બુદ્ધિની દાતા ધાતા વિધાતા ત્રાતા તું મીઠ્ઠી માય,
 મારે ને તારે દારે ઉગારે પારે આવે ન દુઃખ થાય—૭
 મા મા કહી નામ લે જીભપર તારું દુઃખ આ લવનું જાય,
 જાપ કરતાં તાપ પાપ પ્રજળે અંખા બહુચર સાચી સાચી—૮
 રૂણુ ન છોડે મા વિણુ કોઇ મુજ મારે તો મા તુજ એક,
 કરજોડી વન્દે રણુછોડો તારો રાખોતે મા મુજ ટેક—૯

૮૩

(નહીં ચીજ કોઇ ગળી-એ રાગ)
 ખાડો ખોદે તે પડે—બહુચરી૦
 વાવે - કાંટા તે નડે—ધશ્વરી૦

કરણી તેવી પાર ઉતરણી વાવે તેવું લણે,
 કરશો તેવું ભરશો ખાંતે કહેવત દુનિયા લણે—૧
 કહેણી જુદી રહેણી જુદી ઘટમાં ઘાટ કંઈ ચણે,
 હાથે કરેલા હૈયે વાગે હણુતાને સૌ હણે—૨
 કપટ ચપટ છે કુડ ધુળ છે ધર્મ જય ઉચરે,
 પાપ તણો ક્ષય દગો ન કોઇનો જાય તિકંદન ખરે—૩
 મુખમાં મીઠું ભીતર જૂઠું રાખી વાત ને કરે,
 જેવારો જશ રહે ન તેનો જૂઠો પડી જગ મરે—૪

વચન સાકર વેરી મૂર્ખ તે કુણીએ મધ તો ધસે,
પાપ ફળેતી થાય લોભમાં થુ કહી લોકો હસે—૫
પડદો રાખી પ્રીત કરે જે પડદે હીત તો હરે,
વીત રાખતા પડદે ભરસે ભાણે ધુળ તે ધરે—૬
હેયે તેવું આવે હોઠે કહેતાં સત્ય સૌ લડે,
દુનિયા દેખે પાપ પુન્ય ને કર્મે જૂતીઓ જડે—૭
ઉઘેથી પટકાઢને પડતા દેખાદેખી દડે,
કરજોડી રણુછોડો કહે મા ધાક ન ધરતા ધડે—૮

૮૪

ધનાશ્રી

બહુ તારા ઉપકાર—બહુચરી૦

ગણુતા ન આવે પાર—ઈશ્વરી૦

ખાવા નહોતું ખાવા આપ્યું કરણા અપરંપાર,
હતી આશ નવ એક તણી મા આપ્યો તે ભંડાર—૧
હતું ન કોઈ વિશ્વમાં મારું કોઈ ન કરે બરદાસ,
અમીદૃષ્ટી અંખાની થાતાં દુનિયા બની ગઈ દાસ—૨
સામું ન જોતું દૃષ્ટી મળતાં આવી કરે સલામ,
ગણુના હતી ન જરીએ મારી કહે હવે આવો આમ—૩
યાદ કરતાં અદૃષ્ય આવી કરતી મા મુજ કામ,
નજર કરી મા મુજપર ન્યાં તે નજર કરે છે તમામ—૪
પારે આવી પાયે પડીઓ આંસુ લાવી આંખ,
કોડે કર સાહીને ઉડાઓ અંતર પૂરતું શાખ—૫

પાપ તાપને દહન કરીને હરી લીધું અજ્ઞાન,
 આનંદે કર મુકી શીરપર અતર ભરીયું જ્ઞાન—૬
 પૂર્વ જન્મના કર્મો કાપ્યા આ ભવ હર્યો સંતાપ,
 શાંતિ ભક્તિ રગ રગ સીંચી લીધું મનનું મધ્ય—૭
 માની તોલે કોઇ નવ આવે ઘડી ઘડી કરતી માફ,
 સુંદી ખણીને આનંદ આપે અદ્ભુત તારો ઇન્સાફ—૮
 પ્રથમ જન્મ આપ્યો જનનીએ પછી બતાવ્યો બાપ,
 તાત લઇ કોડે મા કરથી લાડ કરેજ અમાપ—૯
 બાપ બીજે વા જગનો પહેલી મા મીઠી અમૃતધાર,
 અનુભવ લઇ કહે છે રણુછોડો જપો અંબે જયકાર—૧૦

૮૫

ખેમટો-તાલ દાદરો.

આશું મોટાના વ્યવહાર—નારાયણી૦

ખોટો છે અંતે તો સાર—પારાયણી૦

આંખો છે મોટી મૂંછો છે મોટી વાતો મોટી મોટી બાથ,
 મોટાનું જગમાં મોટું બધું છે ખોટો છે પૈસાનો હાથ—૧
 બોલવું બ્યંગમાં ચાલવું રંગમાં મ્હાલે રહી સંગમાં ખાસ,
 આંટી ધુંટી ડુંટીની અજબ છે શેડ શેડ કહી બનાવે દાસ—૨
 અંતરમાં રેતા હસીને વાત કરે આવો કહી મારે છે લાત,
 લેવાના જુદા ને દેવાના જુદા ખેટા બનીને બને તાત—૩
 હોર છોડે ત્યાં કેર મચાવે કેરમાં વાહ વાહ પોકાર,
 ધરની આપે ન પાઈ બતાવે રૂપીઓ મહોરોની વાત કરે ખહાર—૪

મનકું જુદું ને તનકું જુદું છે જીલ જુદી જુદી ચાલ,
 ઘડીમાં ઘરડા ઘડી જીવાન છે ઘડીમાં નાના બને બાલ-૫
 ઘડીમાં ધર્મ કરે ઘડીમાં પુન્ય કરે ઘડીમાં ખુબ કરે દાન,
 ઘડીમાં ધુમતા મંદીરમાં પ્રીતે ઘડીમાં જય સ્મશાન-૬
 હડીએ ચઢ્યું તે ઓહીયાં કરી દે સોગંદ સુખડી સમ ખાય,
 ગીતા છે હાથમાં ગળામાં માળા આવ્યું જે સ્વાહા થઈ જાય-૭
 આવો કહી આંગળી ઝાલી બેસારે વિશ્વાસ નહાવે નિરધાર,
 મુડીના દરીયામાં કુબકી મારીને મારે મારાને ખુબ માર-૮
 ખપ પડે ખંખેરે સગાને લૂંટી લે સ્નેહીનો સાથ,
 વખત આવે સૂતા વેચી દે બાવજો ભરીને બાથ-૯
 બનેવી રંકના થતા લજવાયે સાળા શ્રિમંતના થાય,
 તમાચા મોટાના વાગ્યા રણુછોડને કોઈ સમાવે ન લ્હાય-૧૦

૮૬

ખેમટો-તાલ દાદરો.

ધ્યાન ધરતાં તુજ ધ્યાન કુંઠ આવે—નારાયણી૦
 મન કોણ માંડે આવીને ભમાવે—પારાયણી૦
 નહાઈ ઘોષ સ્નાન કરી બેઠા નિરાંતે માળા ઝાલીને ભાવે,
 જપ જીલલડી જપે હિમેગે મન કુંઠ રંગ તો બતાવે—૧
 શાંતિ ધરીને કર્મેન્દ્રી વશ કરી આંખો મીચી પ્રેમ દાવે,
 જાનેન્દ્રી સાથે રકઝક થાતાં કાન કરી સાન તો સતાવે—૨
 હૃદી એકાદશ વશ કરીને નામ ધ્યાન જપતાં તું તાવે,
 આવે ઓગિન્તુ કોઈ ધ્યાન ભંગ કરવા ક્યાં છે ક્યાં છે કહી બોલાવે

સાધી સમયને સાંધી ન્યાં સુરતા ચુંક મુકી પેટમાં દોડાવે,
 વિઘ્નો પર વિઘ્નો નાંખી સપાટે આમ તેમ ખુબ લડાવે—૪
 ભજન પૂજન હું જાણું ન કાંઈ મંત્ર પાઠ કોણ બતાવે ?
 દયા કરો દીનપર દીનજનની બહુચર આગી લોગી કહાવે—૫
 હવું તે ગયું મા કરમાં રહું ન કંઈ દુઃખીને દુઃખથી દબાવે,
 રાત દીન દુઃખમાં દટાઈ ગયો મા મરતાને મારી રિખાવે—૬
 કર્મ ભૂલ્યો હું ધર્મ ભૂલ્યો હું ભૂખે ભૂલ્યો દયા નાવે ?
 શ્રદ્ધા ને જ્ઞાન જોત જોતામાં ચાલ્યાં મારો કહી કો બોલાવે—૭
 મત્રોને જત્રોની માથાકુટ મૂકી મા મા મા એકમુખ આવે,
 મારી તમાચા કરજેડી વન્દે રણુછોડો જખમારી હાંવે—૮

૮૭

ખેમદો-તાલ દાદરો.

હવે હું બહુ ગભરાયો—હો બહુચરી○
 આમ તેમ ફરે રઘવાયો—હો ઇશ્વરી○
 ન્યાં ન્યાંજઈ ત્યાં જોડા પડે મા ન્યાં ન્યાં જોઈ ત્યાં અંગાર,
 બળ્યો બળ્યો હું રાતદીન ચાઉં શાંતી પામું ન લગાર—૧
 મારે તારે કરી મૂઝો મિથ્યા હું મારે જડયું ન મંસાર,
 હું તું કરી અહંકારે બાજ્યો મા લડી વઢી ખાયો મેં ભાર—૨
 ઉપર છે આભ ને નીચે છે અવની અધવચલટક્યો તારો બાળ,
 સગા બહાસા સૌ થુંકીને ચાલ્યા માથે ભમે હવે કાળ—૩
 ચંડાળ નીચ ને પાપી પુરો છું જૂઠો શુશ્વો ને લખાડ,
 કસાઈથી પણ કરણી કુડી છે પાપે આંધી મારી વાડ—૪

જેવો તેવો પણ બાળ તમારો તારો મારો કે ઉગાર,
જીભે જપું છું મા નામ તમારું બહુચર અંબે જ્યકાર—૫
નામ જ્યાં તે મોક્ષજ પામ્યા એવો છે નામ મહિમાય,
અધમ પાપી કોટી ઉગરીઆ તુજ નામની લઈ સાક્ષ—૬
પૂર્વે ને ચાલુ જન્મના પાપો કર્મો હશે મા અપાર,
વિશ્વ વરદાયિની અંબે તું ચર્ણે શર્ણે આવ્યો છું આ વાર—૭
અધમ ઉદ્ધારીણી પ્રજાળી પાપો હવે આ અધમ ઉદ્ધાર,
આંખે આંસુ ભરી વન્દે રણુછોડો વેગે માડી કરો બહાર—૮

૮૮

ખેમટો-તાલ દાદરો.

મૂકે મુરખ નવ લાયરી—નારાયણી૦
બણુગાં ડુકે ન ચઢે પાયરી—પારાયણી૦
ચોકે પડેલાને જોઈ કહો વૈદરો ઉઠાડું પલકમાં આમ,
મેળી આપે ત્યાં આવ્યો છે જન્મડો દરદી મુઝો રામ રામ—૧
સદ્ગના વ્યાપારે ખાધ ખાઈ મુઝો તોપણ ધીરજ દે દલાલ,
દલાલી ખેવડી ખાઈને હુંવ્યો બનાવ્યો હાલ હવાલ—૨
ધરબાર ગીરો કરી કોઈ ચઢાવતાં વકીલ આપે ખુબ હામ,
સમન ગુમાસ્તા બથ્થામાં હારી ખેલીફ માગે લાવો દામ—૩
બહાલામાં બહાલો મિત્ર જે હોય તે નાણાં ધીરી થાય કાળ,
ઈન્જત આબરૂ હુંટે રસ્તામાં સ્વારથની મારીને કાળ—૪
લાડ લડાવ્યા ધરાણા લૂગડે લાડી મારે મેણાં પાર,
મહત્તીમાં મહાલી આનંદ ઉડાવ્યો પડતીમાં આપે ધિક્કાર—૫

કાળા ધોળા કરી સ્વાર્થને ઝટકે મારી કરીઆ કંઈ ઠાર,
 લુંટી ઝુંટી બધું આપ્યું બેટાને બેટમજી ઉડાવે બહાર—૬
 ઉંધા ચતા ધધા મા કરીઆ આંખો મીચી પારાવાર,
 કેના સારૂ બાંધ્યા પાપના પોટલા કોણ ભોગવશે સંસાર—૭
 જીવાની ગધને દીવાના બનીઆ વીસા પડ્યા છે દેહાર,
 તુટી આમન્યાની લગામ સારી કુંચી ગધ કરથી નિરધાર—૮
 કંચન કાયામાં રોગ ભરાણો લંબાણો કર્મે મંદવાડ,
 હાડ હાડ મુઆ થઈ ગયા ઘરમાં માંજ્યો ભુડો ભંજવાડ—૯
 તારૂં નહોતું તલભાર રણુછોડા તોપણ કહેતો મારૂં ખાસ,
 હારી જખ મારી કહે છે રણુછોડો કોઈ કરે ન બરદાસ—૧૦

૮૯

ખેમટો.

આશું જગતનો ન્યાય—નારાયણી૦

કોણ ભુખ્યો ને કોણ ખાય—પારાયણી૦

પીડાય કોણ ને પૂજી કરે કો કોણ આવે ને કોણ જાય,
 કોણ બોલાવે ને કોણ બોલે મા કોણ જીવે છે શું થાય—૧
 પાપ પથારીમાં રિઆય શેઠ ન્યાં બ્રાહ્મણ મદીર પેડા ખાય,
 એક રૂવે ને બીજો હસે મા કોણ પુજે ને કોણ ગાય—૨
 આવણ મહીને વેચાતા લઇને બ્રાહ્મણ ખરીદે ધન સાટ,
 પોતે લાડી ને ગાડીમાં મ્હાલે બ્રાહ્મણ કરે ચંડી પાક—૩

ઉધાયતા કરી હાથ મારી આવે ધર રાતે ઘણો ગભરાય,
 પ્રભાતે જાગી બ્રાહ્મણ બ્રોહ્મણી જમાડીને હરખાય—૪
 ગર્વ ધરીને પૈસા વેરે મા આપે ઉમંગે ખુબ દાન,
 પોતે જે કરતાં હોય તે કરતા ડરતા ન દીક્ષમાં નાદાન—૫
 પૈસામાં પુન્યને માનીને ધ્રુમતા જુએ ન દીન કે રાત,
 લંટાય તેટલું લંટે જગતને માને ન ધર્મની વાત—૬
 વેપારમાં જાતે ખાવામાં જાતે પહેરવામાં જાતે તૈયાર,
 લેવામાં જાતે દેવામાં જાતે જાતે ઉડાવે રંગ ખ્સાર—૭
 નામ નારાયણીનું આવે જપવાનું બ્રોહ્મણે બ્રાહ્મણને સાથ,
 દાન ને દક્ષણા આપી કહે વિપ્રને ભરજો પ્રભુ સાથે બાથ—૮
 ગજબ જુલમ આ અજબ જમાનાનો માને ન સત્ય કોઈ વાત,
 પોતાના પુન્ય પાપ પોતે ભોગવવા કર્મ મારે ભાગ્ય લાત—૯
 પૈસાથી આધી ભાવનાની પાસે પ્રકટ નિકટ તારો વાસ,
 નજીક નમનતામાં ગર્વથી દોઢ ગાઉ દુર છે મા તું ખાસ—૧૦
 આંખોમાં દીનતા નથી મુખ વાણી ન ગદ કંઠ થાય,
 બ્રાહ્મણ બેસારો પાઠે સમજવો એમ શું મા રીઝી જાય—૧૧
 પોતાના પંડની ભક્તિને મુખથી પ્રાર્થના જો દીક્ષની જપાય,
 પોતાની વાણીમાં કરો કાલાવાજા તો તો કર્મો કંઈક કપાય—૧૨
 જાંડી મોટાઈ ને મુકા આડંબર દીક્ષની મા જાણે સાક્ષાત,
 કહે છે રણુભાડો અનુભવી જાતે જાતે જપો ભલી લાત—૧૩

૯૦

ખેમરો.

મા મા મુજ અંતર નાદ—નારાયણી૦

પહોંચે બ્રહ્માન્ડે તને સાદ—પારાયણી૦

અનહદ નાદ એ વ્યાપો આ અંગમાં ઓહમ્ સોહમ્ શ્વાસોશ્વાસ,
એ હું તે તું મા અહં બ્રહ્માસ્મિ તત્ત્વમસિ તું પ્રકાશ-૧

નાદ બ્રહ્મ હૌં ધ્રુવ્ય ઉડી રહી સત્ય તુહી શત્ય મંસાર,
લક્ષ અલક્ષ્યની જ્યોતિ મહા વિદ્યા માયા શક્તિરૂપ સાર-૨

ચિન્મય ચેતના ચિત્તિ પ્રકૃતિ ચૈતન્ય રૂપ કહેવાય,
માયા બુદ્ધિ જીવ શિવ પ્રતિબિંબ તું સ્થુલ ને સૂક્ષ્મે છવાય-૩

દક્ષિણ ચક્ષુ બ્રહ્મ વામ ચક્ષુ તુહી બ્રહ્મી મધ્ય શિવ વાસ,
શિવા સ્વરૂપે તું સુહાવે પિંડે બ્રહ્માન્ડે મહાકાશ-૪

ઘટ ઘટ વ્યક્તિ ભગવતિ શક્તિ અંબે તું પ્રકટ માત,
માયા મોહીની સ્વરૂપ સોહીની દુઃખ દોહીની રખિયાત-૫

મંત્ર એકાક્ષરી બ્રહ્મ સ્વરૂપનો બીજ રૂપ છે ઓમકાર,
શક્તિ સ્વરૂપનો મંત્ર એકાક્ષરી હૌં બીજ છે જ્યકાર-૬

સાત્ત્વ પુરાણ ને શ્રુતી વેદાંતનું ગુપ્ત ને મહાગુહ સત્ત્વ,
ભક્તિ મુક્તિમાં મંત્રોને બીજમાં “મા, મા” છે ઉત્તમ તત્ત્વ-૭

મા મા મા અંબે મા મા બહુચર મંમાયા વિસ્તાર,
જાણી પરમાણી બાણીયો રણુછોડો મા મા ઉતારે ભવપાર-૮

૯૧

(રામઆણુ વાગ્યાં હોય તે જાણે—એ રાગ.)

એક નામ અંબાનુ જવ દધી તારે,

એક વાર જીભે જપો તો ઉગારે—એક૦

સંસાર આગે બળો જળો નિત્યે મારા મોંઘમ માર મારે,
 મુખેથી અંબા મા બહુચર કહેતાં શાંતી દઇ જવ દારે-૧
 વ્યાપારે ખાધ આવી સૂઝે નરસ્તો અંધ બની અથડાવ જ્યારે,
 ધીનો દીવો કરી અંબાને જપતાં રસ્તો બતાવી ઉદ્ધારે-૨
 અકાળે આવ્યો મંદવાડ કારમો ભૈરી ને બાળ જીવ બાળે,
 આંસુ જરી આંખ બાધાને લીધી ધન ન થાય કોઇ કાળે-૩
 ચોર લુંટારા વગડામાં મળીઆ લૂંટતાં જો નામ માનું બોલે,
 હજારા હજુર મા પ્રકટી નિરંતર બાળને ખેસાડે ખોળે-૪
 અમિથી બળતા પાણીમાં બુડતા ઉચેથી પડતા ઉચારે,
 વિષમ વખતમાં વાધ વ્યાધ ડસતાં અંબે બોલે ઝેર ઉતારે-૫
 પીડા નડે બીડ લાગે નારાયણી જુગ જનેતા આવે વહારે,
 બાલને ત્રીલ્લી હાથપર અંત્રીક્ષ જ્ઞાન કરી હેતે ઉગારે-૬
 અંબા ભજત હિંબુ લાજ કોઇની નથી મધ આ જુગમાં વ્યવહારે,
 પામર અધમ કોઈ કોટી અચાન્યા નામ માનું રાત દીન પોકારે-૭
 આવ્યો રણુછોડો રોતો મા ચરણે શરણું ન કોઇ તેનું ધારે,
 લાજ જશે જગ મારી જરા તો આવશે ન કોઇ તુજ પારે-૮

૬૨

ખેમટો-તાલ દાદરો.

આ શો ધનનો ઉન્માદ—નારાયણી૦

અધી ભુદ્ધિ ને જ્ઞાન બરબાદ—પારાયણી૦

ધડીએ ધડીએ મીઠાશ જાય અને આવે જીજ્ઞાસુ ગુસ્સે કરે વાત,
 જીએ ના કોણુ છે કોની સાથે કરે અપમાન મારીને એક લાત-૧
 ધનવાન ડાહ્યા ગરીબો મુરખા આ છે મનનો તો સિદ્ધાંત,
 લક્ષ્મીના મદમાં અંધ બનીને ભરે આકાશે ખુબ બાથ-૨
 ઉડે આકાશમાં ઉંચુ જીએ છે નીચું ન જીએ દીન રાત,
 હવાઈ વાતો ભવની ભવાઈની સવાઈ સાલખી જાત-૩
 આપેલું તારું મા જીએ ન તારું સારું નરસું કંઈ સાથ,
 હું હું કરીને મહાલે ગગનમાં જાલે ન કોઈનો હાથ-૪
 ધર્મ નીતિ ને મારી ધક્કે કાઢ્યા છે ઘરની બહાર,
 જોખન મદનના ચમન બગીચે ઉડાવે રંગનો બહાર-૫
 ચારે બાજુમાં ચારે પગે કુદે ભવ ચારે કરી ચાર આંખ,
 લાડી વાડી ને ગાડી પ્યાલીમાં રાખજો ઈજગત ને શાખ-૬
 આવે છે એક દીન ફરતો જગતમાં જીએ નીચું ધનવાન,
 સદા વર્મત નથી નથી ઉનાળો ફરતો છે જાંચ રાખો જ્ઞાન-૭
 ઘોડે ચડે ઘોડીઆમાં સુનારો ઘોડે ચઢનાર ધસે નાક,
 ધડીમાં રંક રાય રાય રંક થાય છે ધરો દીલે કંઈ ધાક-૮
 જોખન ને તન ધન ઝાંઝવાના નીર છે આવે સાથે ધર્મ દાન,
 પાણીના પુર સમ સાલખી વૈભવ આવી જશે અવસાન-૯
 કાળાના ઘોળા રાતાના કાળા વીણા પડશે તમવાન,
 કરનેડી કહે છે રણુછાડ બળદીયો રાખો ખુલ્લા ચક્ષુ કાન-૧૦

૬૩

ખેમટો-તાલ દાદરો.

જોઇ લે આ ધનના દોષ—અહુચરી૦

અંત્ર વાગે ખહાર અંદર છે પોષ—અહુચરી૦

તન નથી તેનું મન નથી તેનું ધન નથી તેનું લગાર,
આવ્યો તેવો તે ચાલી જવાનો જેવો અંદર તેવો ખહાર-૧
ઉપરથી ઉજળો અંદર મેલો બગલો રહેણીનો કહેણી કાગ,
વચનનો રૂઠો હૈયાનો કુટો સ્વાસ્થનો હુટો જુએ લાગ-૨
વૈભવ ગીરો સાલખી ગીરો ધરખાર ગીરો ગીરો જાત,
છાતી કાઢીને ચાલે બજારમાં વાત કરે મારીને લાત-૩
મૂંછેના આંકડા ઉચા આકાશમાં રાખી ચલાવે વ્યવહાર,
વિશ્વાસની ગાલી હાંકે દમામમાં સાકર સરાશી વહેવાર-૪
ધરમાં નથી સો ખાતામાં પાંચસો ખેડોમાં નથી હજાર,
લાખોની વાત કરે સાખ બજારમાં કેણુ ગણે કલદાર-૫
મકરથી દુનિયા ચલાવે સાલખી ખાધ સાકર ઘી પકવાન,
ખોટલમાં ચાલે હોટલમાં મહાલે ટોટલમાં તાયફા તાન-૬
ખાતામાં ખત છે પત્રમાં પત છે ધજજત બજારે શરાફ,
સરવાળે શુન્ય ને બાકી છે કાલની હુંડી ચીડી કેશ સાફ-૭
જીગર વાધનું મહોકું છે ગાયનું હસી વન્દી કરે વાત,
હડીએ ચડયું તે હોધયાં કરી દે જુએ ન જાત કળત-૮
વાગે બે બાજુ બોલે બે જીભથી આંધે ઘડીમાં ફરી પાધ,
સંભાળી ચાલજો કહે છે રજુછોડો દીલમાં પડી ગયા કલ્પ-૯

૯૪

ખેમટો.

જીવ આ અજ્ઞાન ખેલ ખેલે—ભવાની માં

ધર્મ નીતિ સત્ય નેવે મેલે—ભવાની માં

આ હાથે લીધું આ હાથે દીધું શાખ લખી છે આ હાથ,
 વિશ્વાસ લાણે સ્વાર્થ ભોજનીઆં ખાધાં છે સાથે સાથ—૧
 આંખમાં આંખ મળી પ્રીતિ લાલચ ગળી લીધાનેદીધા લાખ,
 અધારે ખેડા અજવાળે ઉઠ્યા આમન સામન રાખી શાખ—૨
 નજરે જોયું ને મનકું મોતું છે ખોટાની કરી છે વાત,
 રંગ ઢંગ ઘડી ઘડી બદલીને ખોલે આખર બતાવે છે જાત—૩
 સાથે હર્યા ને સાથે કર્યા છે। સાથે કર્યા છે વ્યાપાર,
 વરસોના વરસો ટાઢ્યા છે હેતમાં એક દીનમાં દરઆર—૪
 ખેડા તો ખેસો ખોલ્યા તો ખોલો માણ્યા તો માણી જણો દાઠ,
 વાંકું પડે જો વ્યવહારે દાંઠી શીખો અનુભવનો પાઠ—૫
 બાંધી તો બાંધી સાંધી તો સાંધી દીક્ષની લાંબીથી જો પ્રીત,
 નભાવી રાખો નિજ શીર સાટે નહીં તો છે વિષ ખચીત—૬
 મારું તારું કરી બાંધ્યા છે પોટલા પાપમાં લૂંટ્યા બંડાર,
 કાણુ ખાશે ને કાણુ ભોગવશે કાણુ ખાશે જન્મ માર—૭
 ખત્તા ખાધા પણ મત્તા મળી નહીં ગમ ન પડી દીક્ષ નાદાન,
 આંખો મીચીને જાત લાત માખી ખોલી બગાડ્યું ખેલાન—૮
 ગજજ દુનિયા જાદુ છે માયા જાદુનો જૂઠો સંસાર,
 રણુછાડ નામ રૂપ જૂઠું છે તારું જૂઠો જીવનનો વ્યવહાર—૯

૬૫

ખેમટો.

મા તું કેમ ન ઝોળખાય—અંખે !

અંધારે જીવ અથડાય—અંખે ૦

દીકરાને સાર જઈએ પરદેશમાં દન્યા શોધવા કાળ,
 વરને ગોતવા દીકરી સાર ગામેતરા કરીએ આજ—૧
 અળણ્યા ગામના અળણ્યા જીવડા લાગીએ ઘરમાં ખાસ,
 અળણ્યા જીવને આપીએ પેટડાં ફરીને ખેતીએ હાથ—૨
 પુત્ર પરિવાર ઘરમાં છે લક્ષ્મી સાલ્યખીનો નહીં પાર,
 હેમ ખેમ જાતે સુખી જગતમાં ખાઈ પી ફરીએ બહાર—૩
 નોકર ચાકર ઘેર ગાડી મોટર છે આવીને કરે સૌ સલામ,
 છીંક આવેજો જરા સરખી તો ખમ્મા ખમ્મા આપુ આમ—૪
 અમિ રસોઈ કરે પાણી વરણુ ભરે વાસીદુ વા ઘેર વાય,
 કુખેર ભાંડારી હુકમ ઉઠાવે લક્ષ્મી આંખે પ્રીતિ પાય—૫
 મનથી જે ચ્હાય તેને આંખે છોડે છે દીક્ષમાં નથી કંઈ ધાક,
 ફાવે ત્યાં જાય છે ફાવે ત્યાં ખાય છે વિધિ કાઢે નવ વાંક—૬
 વૈભવ ઈંદ્રનો સત્તા છે ઈશ્વરી તોપણ સંતોષ નવ ખાય,
 પર ધરના દુકડા પર ધરની ચાટો ખાઈ ચાટી ખુશી થાય—૭
 દુનિયાના વૈભવે દુનિયાના સુખડે મા તું જરી ન નિરખાય,
 શાંતિ ન ચિત્તમાં શ્વાન સમ કરતા મુખે ન નામ જપાય—૮
 ભાવીનું પુન્ય પરવારે પલ્લકમાં થપ્પડ જ્યાં લાગે ત્યાં ત્રાસ,
 રોતા કકળતા નાચતા કુદતા બોલે મા તારો હું દાસ—૯

ધડીએ ધડીએ આંખ આંસુ ભરીને કરગરે આઠે જમ,
 માફ કરેા મા ભગવતી અંબે વંદે આ રંક જીઓ આમ—૧૦
 વિના ચમત્કાર નથી નમસ્કાર દુઃખ વિના નથી સુખ,
 છાતીમાં છીદ્ર પહ્યાં નથી જ્યાંસુધી ભાગે ન ભવતી ભૂખ—૧૧
 તમાએ વંદન ભજન કીર્તન ને ભક્તિ પૂજન નિત્ય થાય,
 ઘણા ગોદા ખાઈ રહ્યોછોડો મુખાં દુઃખમાં દવે અંખા ગાય—૧૨

૬૬

ખેમટો.

આ શું માથાકુટ કામની ?—ખડુચરી૦

અધી વાતો મંસારતી ન કામની—૪/શ્વરી૦

જૂઠા જીવનના જૂઠા વ્યવહાર છે દીસે સગાઈ નામની,
 સૌ સોના સ્વાર્થ સૌ સૌને રૂએ બાજી દીસે સૌ દામની—૧
 સગા જ્ઞાતા સૌ ખાવાપીવામાં નિંદા કરે નિજ ધામની,
 જ્યાં સુધી આપીએ ત્યાં સુધી રૂઝ સ્વાર્થના સુતને કામની—૨
 પોકા મૂકે લોકો પેટના સાર ચોકા કરે નિજ કામની,
 પૈસાના રાજીઆ પૈસાના છાજીઆ ધનની ધમાલ આ નામની—૩
 પોકાર કરે અંતે પુન્ય ને દાનના ખૂમો પાડે છે રામની,
 નથી નવાઈ આ ભવની ભવાઈ છે કમાઈ દીનને જામની—૪
 કરણી તેવી પાર ઉતરણી કરી હશે હૈયે હામની,
 હૈયામાં વાગશે હાથનાં કરેલાં ખખર લેશે જામ આમની—૫
 આંખે જોએલું કણુલ કરે નહીં ધાંધલ કરે છે માનની,
 કચકા આવે ત્યાં બેઠને ખોલતાં ધડીઓ ગણીએ જનની—૬

મમતા મૂકીને ભજો અંબે મુખ મરણ સુધારે નારાયણી,
વન્દે કરન્નોડી રણછોડા નિત્યે કષ્ટ કાપે પારાયણી—૭

૯૭

ખેમટો.

ભાગ્ય તણી બલિહારી—હો બહુચરી૦

હારે પુરુષાર્થજખમારી—હો ઇશ્વરી૦

હું કરું તું કરે આ કરે તે કરે હુંપદમાં સૌ કરે કામ,
હરતાં ફરતાં કરતાં પાછા પડે પણ લે નવ જીભે તારું નામ—૧
હું હું તું તું આ આ તે તે કરે મુખ હુંપદમાં વહે નકામ,
શોધશોધા કરી દાંતીઆ કરતા હારી કર્મ કરે સદ્ગામ—૨
કર્મ કરે તે કોઈ ના કરશે ફરતા ગુમાને નાદાન,
દોડી દોડીને અધવચ પડે પંથ હાય વૈયામાં બેભાન—૩
નારાયણી જે કરે ખરી તે માને કર્મવાદી વાત,
પુરુષાર્થવાદી કહે હું કરું ખરું તે જીવે બકી મારે લાત—૪
પુરુષાર્થ બળમાં સામીલ કરે જો દૈવ બળને મા લગાર,
આગળ વધે આ દુનિયામાં પુરુષાર્થ વાહ વાહ કહી પોખાર—૫
આવી અભિમાન હુંપણથી અંબે માનો અનુભવી ખાસ,
ભગવતી પરાયણ અપર્યુ કરો કર્મ તો તો સદ્ગ થાય આશ—૬
વિધાત્રી ભાગ્યની ધાત્રી જીવોતી સુખદુઃખ કરમાં લગામ,
પ્રથમ બન્યું પ્રારબ્ધ તમારું પછી શરીર બન્યું ધામ—૭
આગળ વધો વ્યવહારમાં દોડી માનો એ પુરુષાર્થ સાચ,
ડોકર વાગે અણચિન્તવી પ્રારબ્ધ એ અંબે બોલો નાવે આંગ—૮

ઠોકર વાગે કે અટકો અધવચમાં અંધ પડે જ્યાં વ્યવહાર,
દૈવબળ માનો રણુછોડ ત્યાં તો માને સંભારે કામ પાર—૮

૯૮

ખેમટો.

આ શો દુનિયાનો ખેલ—નારાયણી૦
સૌ સૌનો નોંખો છે મેળ—પારાયણી૦

બાપ સાથે દીકરાને બને નહીં બને નવ નારીને નાથ,
અજગ ગજગ રંગ સૌના સંસારે આવે સૌ બાથબાથ—૧

દીકરી ને માતાના ઢંગ વિલોકો ઘરમાં બને ન ઘડી એક,
મા બાજે દીકરાને દીકરો મારે મા કંકાશમાં રહે ન નેક—૨

ચોખ્ખા ચુલે ચઢે સૌ સૌના નોંખા ચોકા જુદા થાય નિત્ય,
આંખો મીચી અંધારે હુંટાતા કુટાતા કહી કહીને પ્રીત—૩

રાંધી રસોઈમાં ભાણુના અંતર નંદ લેજો દીક્ષ ખચીત,
ભાણુનો અંતર નાણુમાં પેડો નાણુનો બહાણુ વહે નિત—૪

બાપ ચોરે ને દીકરો ચોરે માતા ચોરે બધું ઠીક,
ઠીકા છોડે બેન ભાણુજી ચોરે રાખે ના પ્રભુની બીક—૫

ધોળે હી અંધારૂ માનીને માને જગત આંધળુ ભીંત,
હુંટી હુંટી ભરે તીજેરીમાં બધું કુચી રાખે કમર નિત્ય—૬

ઘંટીના દાવ સો સાધે વ્યવહારે ઘંટાનો વાગે એક દાવ,
અભિ ખાતો ઘર ખાતર પડે કાં ચોરી કરી મારે ધાવ—૭

સાંધામાં વાંધા વાંધામાં સાંધા વાંધે વ્હાલા મુકે પોક,
સાંધામાં અંધાયા મામા ને કાકા અંધાયા થોકના થોડ—૮
ભુંગળ વિનાની ભવાઈ નિરખો ભવની વહી વંચાય,
રાજ કરાજીથી સુણો સુણાવો લાક્ષ્મ્યની સાકર વહેચાય—૯
સદ્દર મુકેલા અદ્દર ઉડે કાં છુડે નાણાં હાય બાપ,
હાથ ધસીને રણછોડ રહેતા પૂર્વનાં પ્રગટ્યાં પાપ—૧૦

૮૮

ગરબો.

અલખેલી દેવી અંખિકાને જ્ઞાણથી વધાવું રે,
ઉરની અંદર મંદીર કરાવું ક્ષેમ કલ્યાણીને પ્રેમથી પધરાવું રે—

ચંદન શ્રદ્ધા ચર્યાએ પ્રેમ પુષ્પની માળ,
સ્નેહ સુગંધી અર્ગળ સ્વીકાર દેવી દયાળ.

મનરૂપી મ્હોર મુકું મુખ આગે મા ચરણે નમાવી શિવ રે,
પદ રિપુ મહિષ અળ બળી આપું આનંદી છો આશિષ્ય રે;
સેવાનો મેવો નીતિ નૃત્ય સંગીત દીપક જ્ઞાન દીનિશ રે,
શ્રિક્ષણ ફેદણ કુમકુમ અક્ષત ચુંદડી ચીર ચઢાવું રે—૧

ત્રિભુવનજનની તારણી ત્રિપદા ત્રિગુણાતીત,
અચળા આઈ અપરાજિતા આનંદી અવદીત.

કૃપા કટાક્ષથી કષ્ટ નિવારો શક્તિ તમે સુરતાજ રે,
આપો અભય વિજ્યા વરદાથીની જ્ઞાતા ગરીબનિવાજ રે,
ચાચર તારે પુનિત પારે આનંદથી નિત આપું રે—૨
(પિતા પ્રસાદી.)

૧૦૦

ગરબો.

(પુનમ ચાંદનીના ગરબાનો રાગ)

મંગળવદની સખળ સતી આરાસુરી રે,
જેનું ધ્યાન ધરે છે ઈન્દુ ઇન્દ્ર મહેશ,
એવાં અક્ષમેલી અંબાને નિત્ય આરાધીએ રે—૧

ખળદળ છેદન ચંડીકા ચાચરની રમનાર,
આનંદ આપ્યા અમરને પ્રભુતા તારી અપાર.

માર્ગે મહાપાસુર અસુર અસી કર ધારીને રે,
રોળ્યા ચંડ મુંડ મહારાક્ષસ દર્પ ઉતારીને રે;
નિવારી શુંલ નિશુંલ પરાક્રમ કીધું પ્રકાશ—૨

નેતિનિગમ ભણે તને અકળ અલૌકિક રૂપ,
પાર ન પામે રૂપિ મુનિ ભદ્રા અનંધ અનૂપ.

વિજ્યા વાઘવાહની વિમળા છે વરદાયની રે,
કંપે ક્રોધે કાળ કરાળ કુમતિ કાત્યાયની રે;
પામે સુખ શાંતિ સેવાથી તારા દાસ—૩

સાવિત્રી રાત્રી પાર્વતી પદ્મા પુરણ કામ,
એક સ્વરૂપ ગુણ કર્મથી પડ્યાં જુગત્યાં નામ.

બહુચર કાલી તું કૌમારી તું વાઘેશ્વરી રે,
ભોગી ભદ્રા તુંજ ભવાની તું સર્વેશ્વરી રે,
પુરો મહાસુખરામ તણા મનનો અભિલાષ—૪

૧૦૧

ગરબો.

(પુનમ ચાંદનીનો રાગ)

જય જય બલિહારી વારી હું બાહી બહુચરી રે,
મા હું નારાયણી પારાયણી પુરણ કામ,
જાણે જગત જનુની હું તો તન મનની બધી રે—૧

અંતર જાણે અવનીમાં અંતરની અભિરામ,
અંતરની પુરી કરે ત્રિપદા આડે ભ્રમ;
અવિચળ પદ દાતા ભક્તોની ભાવક ભાગતી રે,
દેવી દાનવ દહની જગમાં જ્યોતી જગતી રે;
જોતી જગત ચરાચર જેસી જોખે દામ—૨

દુઃખ દળાદર સમની સદા હરે તિમિર અશાન,
જન્માંતરના કાપતી કર્મ પાપ અભિધાન;
ઉન્નવલ યશવાળી આધાર ધરા આશાપુરી રે,
અમનપૂરણા દુઃખચૂરણા મદહરણા મા હું સરી રે;
બ્યાપી સચરાચરમાં જળ સ્થળ કરી નિવાસ—૩

નારદ શારદ શેષ તે ગુણની ગીતા ગાય,
પરમેષ્ટી પુજન કરે શિવ વિષ્ણુ પદ સ્થાય;
ચરણે અણે સિદ્ધિ નીદિ નવ શરિ નામતી રે,
માના કમલ વલ્મની કાન્તી સૂર્ય લગ્નવતી રે;
મહામુખ મિશુમે હરીઓ વિશ્વ સકળો માસ—૪
(પિતા મમહી.)

૧૦૨

શસડો.

(સખી વિરહી જનની પીડ-નો રાગ)

ભાગે ભક્તોની ભિતર ભીડ ભવાની ભોળી ભાગે છે,
રંક પામરની હરવા પીડ રાત દીન જાગે છે—૧

જાણી અંબા અંતરની વાત દયા દીક્ષ આણે છે,
હોય રાત ત્યાં કરે પ્રભાત જાત ભાત જાણે છે—૨

કામ નથી વાણી તણું મન ગો થાયે શાન્ત,
નામ નથી રૂપ રંગનું ભાગે ભવની બ્રાન્ત;
રહી અદસ્ય ભાવિ દાવ જાતે માપે છે,
દયા દીક્ષમાં ભરી છે અગાધ પાપ ધાવ કાપે છે—૩

મા તે મા છે વિશ્વમાં દીક્ષ સાગર દરિયાવ,
અમી વૃષ્ટિ ભરી દૃષ્ટિમાં બક્ષે જીવન લ્હાવ;
દેવી નિરંજની નારાયણી શ્રુષ્ઠી સુજાવે છે,
રંક રજની છે પારાયણી લીલા નીરખાવે છે—૪

શક્તિરૂપે રહી જીવમાં શક્તિ કરાવે કામ,
જીવમાં જીવ પેદા કરે શક્તિ જલમાં સૈન્દ્ર્યમ;
શક્તિ બુક્તિ ભક્તિ સંસારમાં બહુચર કહાવે છે,
જીવન ભુક્તિ નિતી રણુછાડ અંબા સુદાવે છે—૫

૧૦૩

ખેમટો.

કોને ખબર છે કાલની—અહુચરી૦

કાળ ન ચુકે કો કાળની—અચરી ૦

અહુ ડોળ્યામાં અહુ દરદ છે મરણ તણી પળ સુરી,
સમજ સાનમાં મમતા મુકી ગળે આવી ગઈ છુરી—૧

અમર જાણે તું અવનીમાં નથી મરવું કો કાળે,
બળી ગયા-તુજથી અહુ બળીઆ કાળ તણી ઘટમાળે—૨.

રાજ્ય કુલકરણ કુર્યોધન પગ જેના પાતાળે,
હીરણ્યકશ્યપુ કંસ જરામંથ ગિરિ ઉલ્લસે કાળે—૩

જોખન મદમાં નવ કંઈ જાણ્યું છટાયા જંગળે,
આભ ઉડળમાં લીધું છે એવું ભૂતવત સૌને લાળે—૪

ખાંચ ખુંચ સંસારની સમજીને ખેલ્યો ખટપટ અહુ ખેલે,
દુનિયામાં કહેવાયો ડાહ્યો માન મમત નવ મેલે—૫

ધન મેળવવા ધણુંએ ધાયો નોકર ચાકર છે ડેલે,
ધેર દિવનો વૈભવ મુકી જશો કરતા રામ લે લે—૬

નાના ને મોટા પ્રલ્લા રાખી હાથ ખપ્યા સૌ કાળને ગાળે,
કહે છે કુલુછાડો ગણના શી તારી અહુ છવીને ભવ બાળે—૭

જ્ઞાન ધુરખને ન થાય—નારાયણી૦

દેતાં પોતાનું હોય જાય—પારાયણી૦

આચાર વિચાર સંસ્કાર નથી ઉર ક્યાંથી ત્યાં જ્ઞાન ગૃહાય,
મચ્છ ભોગી બગ મુક્તાફળને ચિત્ત વિષે કેમ ચહાય—૧

જ્ઞાન જરે જ્ઞાનીના ઘટમાં અજ્ઞાને ઉલટી થાય,
મધુદ્ધ સુધારસ સૌને ગમતો ખર તે અચિત નવ ખાય—૨

ગેગો ગંઢકીનો ધુમનારો દૂભે ન રીઝે કદાય,
પૂર્વ તણા સંસ્કારના બળથી ખેમનું પાન કરાય—૩

ધનના કીડા સૌ ધનમાં મરતા ભક્તિ ન કદી કરાય,
અંધ વિષયના વિષયે સડતા વિષય વિષે મરી જાય—૪

માયા અજ્ઞાનમાં માને સૌ મિથ્યા ધર્મ ન ઉરમાં જવાય,
એક ઘડી પગ વાળી ન કરતા અંબા ન મુખે જપાય—૫

ડગલે ડગલે ખત્તા ખુબ ખાતા સમજે ન ચિત્તમાં જરાય,
વિવિધ વિપત્તિથી ઉગારે બહુચર તોષણ વિવિધી મવાય—૬

સંત સમાગમમાં પુર્વના પુન્ય બળે સંમત રંગતમાં રંજાય,
ધણા ખત્તા ખાઈ રહ્યો છોડ કહે છે એના એ રહેતા સદાય—૭

૧૦૫

ખેમટા.

સત્ય નિરંતર તરે—મહુચરી૦

જૂડા જગમાં મરે—દાશ્વરી૦

અસત્ય તાણું સુખ આંખ જુએ પણ સ્થિર થઇ ના રે,
 ઉસટા જન અપરાધી ખનીને નફટ નફમાં મરે—૧
 ચાર ઘડીનું ચાંદરણું મા એથી અર્થ ન સરે,
 મૃગજળ માયા અફળ અસત્યની લંપટ લાસ્ય ધરે—૨
 પ્રપંચનું જર જવાહિર જનને જીવતાં લગી ના જરે,
 વ્યર્થ હસાવી સત્ય રડાવી સુખ પથે મંચરે—૩
 એમાસે ઉભરાય સરિતા પુષ્પ ખીલી મદ ધરે,
 ગયો કાળ ગતિ લાંગ ખનીને ગુમાન નિજ પરહરે—૪
 નળ નૃપતિ પૂર્વે દુઃખ પામ્યો ત્રુટયા હરી અવસરે,
 પુનર પાટ પામ્યો પોતે પણ વન વેડયું પુષ્કરે—૫
 અનહદ દુઃખ વેડયું હરિશ્વરે કામની વેચી કરે,
 વિશ્વામિત્ર વિવાદે હાર્યો કરગ્નેડી કરગરે—૬
 વિશ્વ વિષે વિશ્વાસ ધરી જન જે સત્ય ધારી રે,
 અવિચળ સુખ મહુછેડ કહે પામે વેદ વચન - ઉચરે—૭

:૧૦૬

ખેમરો.

દુનિયા આ કેમ બદલાણી—નારાયણી૦

કર્મની ગતિ નવ જાણી—પારાયણી૦

એનો એ હું છું એનું એ ઘર છે એની એ ઘરમાં નારી,
 એના એ હૈયા છોકર વસ્તાર છે જુદો વ્યવહાર બલિહારી-૧
 એના એ જ્ઞાણ એના એ સમા છે એના એ મિત્ર સુખકારી,
 એનો એ હું ને એના એ મારા પણ અમિ ઝરે આંખ કારી-૨
 ખોખે ખવરાવ્યું માગ્યું ધરાવ્યું ચોર્યો ન જીવ કાંઈ વિચારી,
 હવે બોધાવતાં લાજ આવે છે પૂંઠ બતાવે પ્રીટકારી-૩
 વૈભવ જતાં ઓશિયાળો હું છું ભલે બન્યો રંક લીખારી,
 સાચી પુલી તો મારી પુલી છે નથી તેમને પડી કંઈ મારી-૪
 ખાધું પીધું સાથે હરેર ઉડાવી દોડાવી ગાડી જડી સ્વારી,
 વરસોના વરસો આનંદ બોગવ્યો માથે પડતા ભાગ્યા દુર મારી,-૫
 લીધી ન પાછ એક માગું ન પાછ એક છતાં શરમાતા અવિચારી,
 સવાર સાંજે સાથે કરતા જે નથી મળતા મહીને પ્રીત ધારી-૬
 આવો આવો કહેતાં મુખ મલકાતું હવે આંખ મીચે મન મારી,
 આશું થયું મા શું શું ગયું મા ચાલી ચાલાઈ હુંચિયારી-૭
 એનો એ હું મા તેજ હતું તુજ બધી લીલા હતી બહુચર તારી,
 છત્ર ને શરણું શિરપર જાજે રાજે અંખાં ઉરમાં મારી-૮
 બૂલ્યો હું ભવમાં ભૂલી તું મુજને બન્યો છોડે કછોડે જખ મારી,
 માતા કુમાતા કોઈ કાળે ન થાય મા નમે રજૂ છોડે તમામા મારી.

૧૦૭

(ધનાશ્રી હથ)

ક્યાંથી આવ્યા ને ક્યાં જઈશું—અંખે.

કેના છીએ ને કેના થઈશું—અંખે.

કંચન શી કાયા કંચનની માયા જીતમાં છાંડી હવે ક્યાં રહીશું,
સગાને જ્ઞાલા બાલગોપાલા માંડીને વાડી ક્યાં સહીશું—૧
રનેહી સંબંધી મિત્રો સાથી મુકીને હાય ક્યાં વસીશું,
પિતા ને માતા ભગની ને બ્રાતા મુકીને સાથ ક્યાં ખસીશું—૨
સુંદર હવેલી સુંદર નવેલી નારી મુકીને ક્યાં સુઈશું,
લક્ષ્મીના દાવા જોખનના સ્લાવા મુકીને આવા ક્યાં કાઈશું—૩
હું ને તું તારું ને મારું તરછોડી હાય મૂંગે મોઢે ક્યાં બેસીશું,
છાતીના અંધ ના છુટે છું અંધ હા તેડું આવ્યું કેમ ચૂકીશું—૪
ગાડીમાં ભમતા લાડીમાં રમતા જમતા મિષ્ટાન આ થયું શું,
છાતી કાઢીને આંખ ફાડીને ફરતા હરતા બધું ગયું શું—૫
કાળ ઝપાટે પડીઆ સપાટે બિછાને બેલાન બન્યું શું,
દેહમાત્ર તુટ્યાં અંગઅંધ છુટ્યાં જમડે લુટ્યા હવે રહ્યું શું—૬
જ્યાંથી આવ્યા ત્યાંજઈશું નનામીમાં સુખે રમસાનમાં પડીશું,
કોઈનાં નથી ને કોઈનાં ન મઈશું સર્માં રોતાં જોઈ રહીશું—૭

હાથે કર્યું ન કંઈ સાથે આવી ન પડ્યું કમ્મે જૂતીઓ હાજરીશું,
 પુન્ય તે દાનમાં સમજ્યો ન જ્ઞાનમાં ધુમ્યો ગુમાનમાં લડીશું—૮
 મિથ્યા વ્યવહાર આ મિથ્યા સંસાર આ મિથ્યા જમણામાં લગીશું,
 માઈ છે મિથ્યા મિથ્યાની હત્યા માથે ઘોરીને ધુમીશું—૯
 મારા ન સારા કદી ન કહેશે ન્યારા સૌ નરકે સડીશું,
 બાજી સંસારની રણજીત આવી સમજી તૈયાર કર લડીશું!—૧૦

૧૦૮

ગરબી.

આનંદ આવો અખાને ગાવો

આજ અદ્વૈત દ્વૈત બ્રહ્મ એક છે ।

નામ બ્રહ્મ અને રૂપ બ્રહ્મ પણ

કામ સમસ્ત નામ એક છે—૧

બ્રહ્મા ને શિવ એક વિષ્ણુ ને શિવ એક

બ્રહ્મા વિષ્ણુ ને શિવ એક છે,

એકજ બ્રહ્મના કાર્ય તો ત્રણ છે

ત્રણમાં કારણબૂત એક છે—૨

સૃજે તે બ્રહ્મા પાળે તે વિષ્ણુ

સંહારે શિવરૂપ એક છે,

એકજ બ્રહ્મને વિધિ કહો કાં હરી

કહો કાં શિવ કહો અંતે સૌ એક છે—૩

જૂજવા જૂજવા નામ ને રૂપ છે

પણુ નામ રૂપમાં કામ એક છે,

ઘટ ઘટ અક્તિ ભક્તિ પ્રમાણે

જુક્તિથી જોળખે એક છે—૪

શિવ કરે તે શંકર આનંદ રૂપ

અક્ષય આદી બ્રહ્મ એક છે,

પિંડે બ્રહ્માન્ડે જોયર અજોયર

ઓહમ્ સોહમ્ શિવ એક છે—૫

જોયન પ્રાણુની વહન શક્તિ આસ

જ્યોતિ ક્ષારૂપ એક છે,

છડા પિંગલા સપુખા મહાવિદ્યા

બ્રહ્મ વિદ્યા ચેતના એક છે—

સરસ્વતી મહાલક્ષ્મી મહાકાલી

માયા આનંદ શક્તિ એક છે,

બ્રહ્મા સરસ્વતી લક્ષ્મી વિષ્ણુ ને

મહાકાલી શિવરૂપ એક છે—૭

ચિત્તી ને ચેતના માયા ને પ્રકૃતિ

મંમાયા રૂપે એક છે,

બહુચર મહાલક્ષ્મી અંબા મહાકાલી

માતા સ્વરૂપે એક છે—૮

અદૈત આનંદ બ્રહ્મ શિવ ભવાની

શક્તિ પ્રકૃતિ એક છે,

કરબોડી વન્દે રણુછોડ નિત્યે

માયા ને બ્રહ્મ સૌ એક છે—૯

॥ ॐ ॥

શ્રી ભગવતીની
પરમ કૃપા અને આજ્ઞાથી
શ્રી ગીત માળા

સંપૂર્ણ થઈ.

આરતી.

(પિતા પ્રસાદી)

જય મહિષાસુર મર્દીની જય અંબે દેવી—માં
તેત્રીશ કોડે શેવી સુખદાતા એવી !
જય જય જય દેવી—

અનેક રૂપે માત માયા વિસ્તારી—માં
શક્તિ સદા સુખકારી ભગવતિ ભયહારી—જયં
ત્રિભુવન તારિણી તુજ જય જય જગજનની—માં
સર્વાન્તરની જાણો આશ પુરો મનની—જયં
પાંગુળની પ્રતિપાળ અંબા અસુગરી—માં
શુંભ નિશુંભ વિદ્યા અકળ કળા તારી—જયં
ત્રિભુવન કેરું તત્ત્વ ત્રિપદા ગાયત્રી—માં
શિવ શિવા હરી લક્ષ્મી બ્રહ્મા સાવિત્રી—જયં
એક રૂપ નહીં લિન્ન મંમાયા મોટી—માં
વિશ્વંભરી શ્રી વિજયા વિજય કર્યા કોટી—જયં
આરતની આ આરતી ઉર અંગિકારી—માં
બાળક ગણી મહાસુખને ભવ દંધીલે તારી—જયં

સ્વર્ગસ્થ પિતાશ્રી

મહાસુખરામ નરભોરામ કવિ,

આરતી.

—૦૦૦૦૦૦૦—

(પિતા પ્રસાદી.)

ઠંકારેશ્વર શંભુ જય મંગળ રૂપા—શિવ૦

આદી અકળ અનુપા સકળ ભૂવન ભૂપા—૦

હર હર હર મહાદેવ—૦

વિમળ વિકાર રહીત વિજયી વિશ્વેશ્વર—શિવ૦

શયાંક શેખર શંકર ધુન્ડી અચળેશ્વર—હર૦ ૧

સદાનંદ સુખકંદ જય જગદાધારા—શિવ૦

અજર અમર કર તારા ભયહર ભાર્તારા—હર૦ ૨

નેતિ નિગમ પુકારે પ્રભુતા પરમ પ્રભુ ધારી—શિવ૦

સર્વ શક્તિવત્ સ્વામી ગહન ગતિ તારી—હર૦ ૩

કાળ તાગુ પણુ કાળ દયાનીધિ દેવા—શિવ૦

કર્તુ અકર્તુ અન્યથા કર્તુ છો એવા—હર૦ ૪

ધિમિક્રિતિ ધિગિધિન ધિનધિન ધિન મૃદંગ મધુર વાગે—શિવ૦

ધિગિત ધિગિત ધીગીતતથા આનંદ ઉરમગે—હર૦ ૫

ડમરૂ ડિમ્ ડિમ્ ઝરઝર ઝઝરી ઝાલર નાદ કરે—શિવ૦

ધિક્તામ ધીધીકીટ ધુમકીટ થેધથેધ મોદ ભરે—હર૦ ૬

જ્યોતીર્ભય જગદીશ વંદન કરે ઇશા—શિવ૦

મહાસુખ મુક્તિ પદારથ લો ચરણે શીશા—હર ૭

સ્વર્ગસ્થ પિતાશ્રી

મહાસુખરામ નરભોરામ કવિ,

॥ જય અંબે ॥

વિદાયગીરી.

૫૬.

આવ્યા આનંદે અમે ચાલશું—જય અંબે અંબે !
 માલ્યા દુનિયામાં હવે હાલશું—જય અંબે અંબે !
 બોલ્યું ચાલ્યું ન દીલમાં આણુજો—જય અંબે અંબે !
 ભાવિના સુખ ભવમાં માણુજો—જય અંબે અંબે !
 માયાના બંધ લાગ્યા બધ રૂ—જય અંબે અંબે !
 છેવટના છુટયા રે સંબંધ રે—જય અંબે અંબે !
 સાથે બેઠા તો બેસી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે ઉઠ્યા તો ઉડી માણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે તૂટ્યા તો તૂડી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે રૂક્યા તો રૂડી માણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે ખાધું તો ખાઈ જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે પીધું તો પીને માણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે વસીઆ તો વસી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે હસીઆ તો હસી માણુજો—જય અંબે અંબે !
 ધંધા કરીઆ તો કરી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 અંધા બનીને ગંધ ન માણુજો—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી કાયાને જૂઠું અંગ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી હાયાને જુઠો શ્રંગ રે—જય અંબે અંબે !

જૂઠી બૈરી ને જુઠા બાળ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠો સંબંધ ને જૂઠું વંદાસ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી આ જગતી જંગળ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી જગ આળ પંપાળ રે—જય અંબે અંબે !
 દુનિયા છે જનકુ માયા ખેલ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠા છે માનવી મનના મેલ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી સંસારીઆની પ્રિત રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી વ્યવહારની સૌ રીત રે—જય અંબે અંબે !
 સાચું નારાયણીનું નામ રે—જય અંબે અંબે !
 શક્તિરૂપે કરતી કામ રે—જય અંબે અંબે !
 શક્તિ હરતી દુષ્પ તમામ રે—જય અંબે અંબે !
 શક્તિ જતા સૌ રામરામ રે—જય અંબે અંબે !
 બોધ્યું ચાહ્યું કરજો માફ રે—જય અંબે અંબે !
 હુડીથી દીલકુ ટરજો સાફ રે—જય અંબે અંબે !
 મુંઝી પ્રપંપ બોલો નામ રે—જય અંબે અંબે !
 વસા મિત્રને રામરામ રે—જય અંબે અંબે !
 દુનિયાને છેલ્લી સલામ રે—જય અંબે અંબે !
 રણુછોડો જાયે નિજ ધામ રે—જય અંબે અંબે !

જય અંબે ! !

(મારા મુંઝારાના સખત મંદવાડના પ્રસંગે બનાવ્યું.)

સમાપ્ત.

શ્રી ચૈત્રી અને આષાઢી પુનમના પ્રસંગે
શ્રી બહુચરી અને શ્રીજગત અંબા ભગવતીની

— ઝાંખી કરાવનાર —

શ્રીમાન સ્નેહી પરમપ્રિય મિત્રશ્રી
ચોપટલાલ લોગીલાલ વસાની
તમામ મનકામના શ્રી ભગવતી પરિપૂર્ણ કરો.

॥ ઠાહરો ॥

ધર્મ નીતિ ભક્તિ ભરો, હરો તિમિર અજ્ઞાન;
વાસ કરો મા હૃદયમાં, આપો અંતર જ્ઞાન.

શ્રી રસ્તુ ! કલ્યાણમસ્તુ ! શુભં ભવતું !!
શ્રી બહુચરી વસાનું કલ્યાણ કરો !!

એજ આ

દિન વિપ્ર કવિનો આશીર્વાદ । ।

લી.

સ્નેહાધીન,

રણછોડ મહાસુખરામ કવિ.

